

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi co tydzień o godzinie 3. po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 ct., pocztą 7 ct.
Biuro Redakcyi i Administracyi Ul. Czarneckiego 18.

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł.; kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct.
W miejscu rocznie 12 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do Gazyety Lwowskiej, otrzymują cało i półroczni abonenci bezpłatnie, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwszy 75 ct. drudzy 30 ct. — Przewodnik prenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 ct. kilkorazowa po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty pocztowej.

CZĘŚĆ URZĘDOWA

W zastosowaniu ustawy z dnia 23. lipca 1871 (Dz. u. p. z r. 1872 l. 16.) dotyczącej zaprowadzenia nowych miar i wag zarządziło Wys. c. k. Ministerstwo spraw wewn. rozporządzeniem z dnia 16. b. m. l. 16998 w uzupełnieniu §. 14. normy ordynacyjnej wydanej rozporządzeniem tegoż Ministerstwa z dnia 21. Marca 1870 l. 229 a ogłoszonej tutejszem rozporządzeniem z dnia 23. Czerwca 1870 l. 20657 co następuje:

Przy użyciu wagi metrycznej w lekarskiej receptce zapisanej na koszt skarbu państwa, lub funduszu pod zarządem państwa zostającego należy:

1. wagę oznaczającą ilość każdego leku w receptce zapisanego wyrazić li tylko w gramach, t. j. używać gramu jako jednostki ciężarowej.

2. wagę wyrażającą ilość leku zapisanego oznaczać według systemu dziesiętnego liczbami arabskimi.

Dozwolone jest atoli w razie, gdy to lekarz ordynujący dla ostrożności uzna za stosowne, tuż pod oznaczeniem wagi liczbami oznaczyć wagę czy to pojedynczych, czy też wszystkich receptą objętych leków w nawiasie i literami i użyć w tym celu także innych wyż powołaną ustawą objętych jednostek ciężarowych jako to: kilogramu, dekagramu, decigramu i centigramu

Według powyższego należałoby n. p. oznaczyć: pół kilogramu jako gm. 500, dwa dekagramy jako gm. 20, trzy decigramy jako gm. 0.3 albo 0.30, pięć centigramów jako gm. 0.05 można atoli n. p. 5 centigramów oznaczyć i w sposób następujący: gm. 0.05

(centigr. quinque.)

Co się podaje do powszechnej wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 31. Grudnia 1874.

Dnia 17. stycznia 1875 wydany irozesłany został z c. k. uadwornej i rządowej drukarni II. zeszyt Dziennika ustaw państwa tymczasowo w niemieckim wydaniu i zawiera:

Nr. 4. Ustawę z 2. stycznia 1875, zmieniającą §. 2. ustawy z 16. lipca 1871 Dz. ust. państw. nr. 71. o przyzwoleniu na nieoprocentowaną pożyczkę z funduszy państwowych dla powodnia dotkniętych mieszkańców Tachau.

Nr. 5. Rozporządzenie ministerstwa handlu z 9. stycznia 1875 o zaprowadzeniu przekazów pocztowych pomiędzy Austro-Węgrami z jednej a Niemcami i Szwajcaryą z drugiej strony.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów dnia 19. stycznia.

Stan spraw serwitutowych z końcem drugiej połowy roku 1874.

Od początku ustanowienia władz serwitutowych aż do końca roku 1874 zgłoszono 28.359 używalności podlegających postępowaniu w myśl najw. patentu z dnia 5. lipca 1853 r. w której to liczbie mieści się 177 używalności zgłoszonych dopiero w drugiej połowie ubiegłego roku.

W tymże czasie zgłoszone zostały w ośmiu miejscowościach, w których dotąd nie wykazywano żadnych służebności, prawa podlegające wykupowi lub regulacji, tak że ogólna liczba gmin, przysiółków, kolonii i sołtystw, w których wykazano służebności, wynosi 5.372.

Z pomienionej liczby 28.359 zgłoszonych używalności załatwiono ostatecznie 27.379, pozostaje zaś w zawieszeniu z powodu wniesionych rekursów ministeryalnych, nie oddanych ekwiwalentów gruntowych lub niezłożonych kapitałów wykupna 776 spraw, tak iż ogólna liczba załatwionych spraw wynosi właściwie 28.155.

Z końcem ubiegłego roku pozostało więc niezalatwionych jeszcze 204 spraw, z których jednak tylko 36 nie było jeszcze wcale przedmiotem dochodzenia, gdyż co do 47 spraw wydano już orzeczenia przygotowawcze, a 121 spraw było właśnie w toku.

W ciągu ostatniego półroczu załatwiono stanowczo i ostatecznie 602 spraw, zatem przeszło trzy razy tyle, ile w tym samym czasie przybyło.

Z powyższej liczby 602 załatwionych spraw przeprowadzono w drodze ugody na korzyść strony uprawnionej 124 spraw, rozstrzygnięto orzeczeniami na korzyść strony uprawnionej 316 spraw, a w 162 wypadkach

odsądzono występujących z uroszczeniami do służebności.

Z orzeczeń zapadłych na korzyść strony uprawnionej opiewa 252 na wykup, a 64 na regulację, w liczbie zaś zawartych ugód znajduje się 87 na wykup, a 37 na regulację.

Ze względu na rodzaj używalności obejmują załatwione w ubiegłym półroczu sprawy, spraw dotyczących poboru drzewa opałowego 142; drzewa budulcowego 111; drzewa na ogrodzenie 48; drzewa na sprzęty 39; prawa paszy 125; poboru płodów leśnych 11; innych używalności 126.

Jako wynagrodzenie za zniesione służebności przyznano w ziemi po koniec czerwca 1874 roku 245.578 m. 594 □ s. w drugiej połowie r. 1874 2.498 m. 93 □ s., razem przeto 248.076 m. 687 □ s. w kapitale; po koniec czerwca 1874 r. 1.010.272 zł. 73 ct. w drugiej połowie 1874 r. 20.515 złr. 95 ct.; razem przeto 1.030.788 złr. 68 ct.

Wykazane powyżej ekwiwalenta gruntowe obejmują 147.211 morgów 1409 1/2 □ sążni lasu, i 100.864 morgów 877 1/2 □ sążni gruntów ornych, łąk, pastwisk i t. d.

Sprawy dotychczas nie załatwione rozdzielają się na pojedyncze powiaty w następującym stosunku. Najwięcej, bo 29 spraw pozostaje do załatwienia w powiecie Nowosądeckim. Po nim następują powiaty Tarnobrzelski z 13, Stryjski z 13, i Brodzki z 12 sprawami.

W 6 powiatach liczba spraw nie załatwionych nie przenosi 8 spraw, w dalších 24 powiatach nie przenosi liczby 5, w 12 powiatach zalega tylko po jednej sprawie, a w pozostałych 24 powiatach nie ma obecnie już żadnej sprawy nie załatwionej.

Lwów, dnia 19 stycznia

W kołach parlamentarnych oczekują wczesnego zamknięcia sesyi Rady państwa. Dotąd przypuszczano powszechnie, że zamknięcie sesyi nastąpi 20go marca, a według ostatniej wersji ma to jeszcze wcześniej nastąpić. W zbliżającym się dwumiesięcznym a może sześciotygodniowym okre-

sie parlamentarnym, załatwiłaby Rada państwa w takim razie tylko przedłożenia, nad którymi odbyły się już przygotowawcze ustawy. Do takich przedłożeń należą ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, o trybunale administracyjnym i ustawa giełdowa. Ustawy o reformie podatków weszłyby zatem dopiero na porządek dzienny przyszłorocznej sesyi.

Środkowe stronnictwo parlamentu węgierskiego nie ziściło nadziei, jaką w niem pokładano w chwili założenia, gdy na jego czele stanął dzisiejszy minister skarbu. Kilkanaście miesięcy istnieje to stronnictwo, miało już dużo sposobności do odegrania ważnej roli a tymczasem na ostatnim posiedzeniu jeden z jego członków postawił wniosek rozwiązania się i połączenia się z frakcją Tiszy. Wniosek ten upadł wprawdzie, ale zawsze smutna to rzecz, że pojawił się w chwili, gdy stosunki parlamentarne pozwalały stronnictwu nie tylko powtórzyć skutki dotychczasowej gnuśności, lecz nadto zdobyć sobie naczelną stanowisko. Wśród obecnego bowiem chaosu w Węgrzech śmiała inicjatywa jednej frakcyi a nawet jednego niepospolitego męża stanu mogłaby dokonać tak pożądaną a trudną reorganizacyi stronnictw. Zawszą odzywają się głosy za chwilowem przynajmniej zaniechaniem sporów prawno-państwowych i wytworzeniem dwóch wielkich obozów: liberalnego i konserwatywnego. Stronnictwo środkowe mogłoby najprędzej stać się zawiązkiem wielkiego stronnictwa liberalnego, bo wyznaje zasady liberalne a w sprawach politycznych nie zaangażowało się dotąd tak dalece, ażeby od niego stronić miały liberalne żywioły opozycyi i stronnictwa Deakistów. Nadto stronnictwo środkowe jest świeżym czynnikiem parlamentarnym a okoliczność ta nie małą tu odgrywa rolę. Opozycja nie może mu zarzucić udziału czynnego w popełnionych dotąd błędach politycznych, a Deakisci nie mają powodu do takiej nieufności, z jaką patrzą na Tiszę i jego zwolenników. Czy stronnictwo środkowe zdobędzie się na śmielszą akcyę, i w ostatniej chwili powetuje sobie dotychczasową nieczynność, bardzo

HOSPODARSKA GŁOWA

Opowiadanie JM. Pana Wita Narwoya
Rotmistrza gwardyi konnej koronnej.

Anno Domini 1777.

(Ciąg dalszy.)

Skipor był człowiekiem pięknej edukacyi, kawalerski i wykwiutny bardzo w obojętności; posiadał znajomości wielu języków, którymi tak biegle jak po polsku mówił, wesołej kompanii, między młodymi wartogłowy, nie było już nad niego; toż lubił go można było, ale daleka tylko z nim przystawać, bo kardyalnej zażyłości nie znał i wzajemnie nie wart jej był wcale. Miał coś z tygrysa dzikiej bestyi w sobie: gładki i miękki, pod delikatnym puchem srogie pazury chował, w gniewie szpetnym, w okrutności miary nie mając.

Małom go znał a bliżej poznać nie było mi pilno, choć to miał już w naturze swojej, że układnością a grzecznym komplementem ludzi wabił do siebie. Na punkt honoru czuły był nad wszelkie wyobrażenia, o łada spojrzenie krzywe bić i strzelać się gotów, a kiedy komu kartel posłał, na sucho go nigdy nie wypuścił. Kartownik i awanturnik, o uczciwości dziwne opinie miał, skrupułu sobie z tego bynajmniej nie robiąc, jeśli komu fortunę odebrał, pannę odbił lub żonkę wykradł — a już to *in puncto* białogłów za grosz statecznego pomiarowania nie miał.

Kiedy mu się panna lub kobieta podobala jaka, to affekt jego namiętny był

aż do dzikości; swego i cudzego życia za nic sobie nie ważył; w każdym rywalu śmierelnego wroga widząc. Miał o to gwałtowne awantury; zabił nie jednego i nie dwóch, z czego się chlubił, jak myśliwy z podłych zajęcy, ale też i na swoich trafiał, a nieraz go z mensury bez życia prawie brano.

Ran miał mnóstwo na sobie — a przecie go nigdy nie ubito, choć w niejednej takiej krwawej aferze śmierci zaglądał w same białka. Nie było już nic takiego, czego by się w namiętność wpadłszy, w zuchwałej imprezie nie ważył — i dla tego też wiecznie się tułał, cygański żywot wiodąc, bo tu przed więzieniem, tam przed przegięciem, ówdzie przed mieczem katowskim ratować mu się nieraz przychodziło. Ile razy go spotkałem, a było tego w życiu mojem zaledwie trzy razy, zawsze z grzecznością wielką byliśmy z sobą, ale na dystans znaczny się od niego trzymałem, w najmniejsze ścisłości z nim nie wchodząc. Nie byłbym i teraz dłużej z nim mówił, ale na pospolitym komplemente poprzestał, gdyby nie owa dama z osobliwymi oczyma, w której się panna Bonfanti dąmyślała.

— Mości kapitanie — rzekę do Skipora, minę i uśmiech obojętny udając — Waćpan zawsze szczęśliwy bohater jesteś, tylko winiszować i zazdrościć Waćpanu...

— A to z jakiej racyi to mówisz, panie rotmistrzu?

— Bo jeśli, jak sam Waćpan powiadasz, Skipor wszędzie, to koło Skipora wszędzie i zawsze najwdzięczniejsze damy...

Kontent był z komplementu Skipora i po uśmiechu to znać było; ale nic mi nie odpowiedział, na piętach się tylko skreślił i kapelusza poprawił.

— Nie wiem już, mości kapitanie — mówię dalej — czy to nie jaki sekret jest

gruby; tedy jeśli to bez niedyskrecyi będzie, chciałbym ja znać choć z imienia tę damę, którą Waćpan masz honor znać z osoby...

Skipor popatrzył na mnie bystro, milczał chwilę, a potem rzekł:

— I sekret i nie sekret, wszystko to od rzeczy należy. Ta dama *incognito* tu bawi i na krótki czas tylko... Jednak, jeśli Waćpan chcesz wiedzieć, to ci powiem. Ta dama to Jej Mość Hospodarowa wołoska jest...

Nie mogłem już ukryć zdziwienia mojego i wpatrzyłem się mocno w Skipora, wiary własnym uszom nie dając...

— Jak to? — wołał — żona Hospodara wołoskiego! A ja myślałem, że to nie kto inny, jak panna... — i tu przerwałem sobie, nie widząc racyi wymieniać nazwiska, ale Skipor podchwycił moje słowa i żwawo zawołał:

— Dokończże Waćpan, panie Narwoy. Za kogo ją miałeś, do jakiej panny tak jest podobna.

— Waćpan jej nie znasz, mości kapitanie — mówię ja na to — o pannie jednej mówilem, którą tu niedy we Lwowie znałem dobrze... Bonfanti się zwała...

Skipor nie odrzekł, jakby kontent był z tej mojej odpowiedzi, ale oczy jego błysnęły tak jakoś dziwnie i groźnie, a na twarzy jego siadła nagle taka chmurność — że nie chcąc z tym człowiekiem mieć żadnej affery, już w duszy żałować poczęłem, że na dyskurs taki trafił, który snąć do żywego go obchodził.

— Panie Narwoy — ozwał się po takiej chwili milczenia Skipor — czy Waćpan ją dobrze znał?

Rzekłszy to uchwycił mnie silnie za ramię i w oczy tak przenikliwe a głęboko spojrzał, jakby mi do duszy chciał dotrzeć.

— Kogo — pytam ja spokojnie, wzroku mu statecznie dotrzymując — panią hospodarową Jejmość czy pannę Bonfanti?... Pierwszą ledwie widziałem, drugiej już zapomniałem, i naprawdę nie wiem, czemu to Waćpana tak żywo obeszło...

— I ja nie wiem — odrzekł Skipor układając twarz swoją do śmiechu, choć podejrziwego wzroku nie spuścił jeszcze ze mnie.

— Tedy obaj mało co wiemy więcej teraz, niżesmy przedtem wiedzieli, mości kapitanie — odpowiadam ze śmiechem i podając mu rękę na pożegnanie, odszedłem.

On też śmiech mój jakby za dobrą przyjmując monetę, grzecznie mnie pozdrowił i w przeciwną wziął się stronę, szybkim oddalając się krokiem. Idąc ku kwatrze mojej, poczęłem mimowoli rozważać owe dziwaczne a takie zagadkowe zachowanie Skipora, innej na to racyi nie szukając i znaleźć nie mogąc, nad ową dziką i głupią zazdrość jego, z której go znałem, a która do takiego szaleństwa go wiodła, że nie chciał nawet, aby tę kobietę kto znał, którą on właśnie w tej chwili swoim płomiennym chociaż krótkim affektem umiował.

Szedłem powoli, bo kwapić się nie było gdzie, albowiem w kwatrze samemu mi nudno i markotno było siedzieć w bezczynności, kiedy na skrajce z rynku ku ulicy kastralnej ktoś mnie za ramię z lekka bierze. Oglądam się i starą kobietę widzę, której nie znałem ani nie widziałem przedtem nigdy.

— Panie kawalerze — mówi do mnie staruszka — ktoś Waćpana widzieć pragnie i niecierpliwie czeka.

— Któż to taki być może, co by mi tak rad był i gońce niewieście stał po mnie? —

wątpimy po ostatnim jego posiedzeniu. Stronnictwo parlamentarne, które straciło wiarę w własne siły i potrzebę samodzielnego istnienia, nie zdobędzie się na krok śmiały, a gdyby nawet zdolne było do tego, to nie potrafi już wywrzeć wpływu atrakcyjnego.

Po całorocznym wypoczynku wraca na porządek dzienny sprawa samoistnego banku narodowego dla Węgrów. Podnosi ją znowu opozycja sejmowa i żąda od ministra skarbu, ażeby nie zapominał o niej pomimo tylu ważnych spraw będących w toku obrad. Opozycja pragnęłaby skorzystać z przykrego położenia rządu i dlatego przyrzeka złożyć broń, jeżeli gabinet wystąpi z śmiałą inicjatywą, a z jej wykonania zrobi kwestyę gabinetową. W samą istotę sprawy nie chcemy tu wchodzić, bo jest ona znana z zeszłorocznych rozpraw dziennikarskich a trudności, o które dotąd rozbiła się, nie ustąpiły wcale. Chcemy tylko zaznaczyć, że podniesienie sprawy tak zawiłej i drażliwej w chwili, gdy waży się los gabinetu a z nim najważniejsze interesa państwa, nie jest krokiem pożytecznym ani stosownym. Przez to bowiem bodaj na chwilę odwraca się uwagę parlamentu od projektów skarbowych, które przedewszystkiem i bez żadnej zwłoki powinny być załatwione.

Dotąd może jeszcze nigdy sejm pruski nie obudził w chwili otwarcia sesji tak małego zajęcia jak przed trzema dniami, gdy minister Camphausen powitał zgromadzonych posłów dość krótką i suchą mową tronową. O tej mowie nie potrzeba się rozpisywać, bo nawet w Niemczech nie przypisują jej wielkiego znaczenia. Przedłożenia rządowe, które ona zapowiada, znane już są od dawna z tytułu treści i dążenia. Pozostaje zatem tylko ustęp o położeniu skarbowym, który może nawet dla posłów pruskich niezupełnie będzie zrozumiałym. Mimo otwartego przyznania, że handel i przemysł znajdują się w przykrem położeniu, mowa tronowa mówi o obfitości środków finansowych i takim wpływie dochodów państwowych, jakgdyby wszystkie niepomyślne wiadomości finansowe — podawane nawet w dziennikach z cechą organów inspirowanych — były złośliwym zmyśleniem. Ale mimo to wszystko Niemcy nie powinni się martwić tym brakiem zajęcia, okazanym w rozpoczynającej się sesji sejm pruskiego. Jestto bowiem dowód wcale pewny, że dzieło jednności narodowej robi znakomite postępy. Parlament niemiecki trapiiony ustawicznie brakiem kompletu z powodu odmówienia dyet poselskich, terrorizowany pogłoskami

o dymisji kanclerza, wreszcie niepokojony i wstrzymywany w pracy przez burzliwe żywioły opozycyjne, jedna sobie coraz większe znaczenie, staje się rzeczywistym ogniskiem publicznego życia w Niemczech. W miarę zaś, jak parlament podnosi się w znaczeniu politycznym i ściąga na siebie uwagę publiczną, parlamenty państw związkowych tracą powagę dawniejszą i schodzą powoli na stanowisko prowincjonalnych reprezentacji. Parlament bawarski i saski już dawno wstąpiły na tę drogę a obecnie przychodzi kolej na parlament pruski, w którym długo ale daremnie opierała się temu prądowi dziś już prawie bezsilna partya prusko-partykularna.

Z ustąpieniem Gladstone'a ze stanowiska wodza liberalnej partyi w Anglii przybył nowy argument, który pozwala wróżyć dłuższe panowanie stojącemu u steru stronnictwu konserwatywnemu. Gladstone był znakomitym naczelnikiem stronnictwa, ale w ostatnich czasach opuścił go dawny spryt i przenikliwość. Z początku patrzył obojętnie na ruch w angielskim świecie ultramontańskim i wskutek tego popadł nawet u zagorzałych liberałów w podejrzenie, że sprzyja skrycie temu ruchowi. W głośniejszej sprawie rytuału jeszcze więcej podejrzewano Gladstone'a o sympatyje dla ultramontanów, i to zapewne skłoniło go do nadania tak ostrego tonu swojej publikacji o debatach watykańskiego soboru. Z zarzucanych naczelnikowi liberałów sympatyj ultramontańskich oczyściła go ta książka zupełnie, ale za to umiarkowani politycy gorszyli się jej tonem tak sprzecznym z polityką poprzedniego gabinetu. Mimo to wszystko utrata wodza będzie dla stronnictwa liberalnego przykrą klęską, bo powaga samego imienia dodawała mu otuchy.

Groźne wieści z Belgradu nie mają jeszcze żadnej podstawy. Zkądże bowiem można robić tak śmiałe przypuszczenie, że skupczyna serbska na najbliższej sesji zajmie znowu stanowisko skrajne i wyzywające wobec Turcji? Zresztą osobiste zasady i zapatrywania ks. Milana pozwalają domyślać się, że dzisiejszy gabinet serbski jest już najdalej idącym ustępstwem, jakie młody monarcha zrobić mógł dla skrajnych żywiołów. Jeżeliby skupczyna zrobiła światu niespodziankę nowym wojowniczym adresem, albo inną podobną demonstracją, to naraziłaby się na rozwiązanie a usposobienie kraju nie zapewnia jej członkom ponownego wyboru.

odpowiadam śmiejąc się, bom pewien był, że pomyłka jakaś.

— Waćpan rotmistrzem jesteś i tak się nazywasz? — pyta dalej kobieta, pokazując mi coś napisanego na bilecie.

Rzuciłem okiem na bilet i widzę na nim te słowa: Wit Narwoy, rotmistrz gwardyi koronnej.

— To moja nazwa i moja szarża — mówię zdziwiony — ale któż ten jest, co mnie widzieć pragnie?

— Dowiesz się Waćpanu sam najlepiej, tyle mi tylko powiedzić kazano, że to dawna i dobra znajoma Waćpana.

— Tedy to dama jest, do której iść mam...

— I to wielka, i młoda i piękna... — odpowiada stara kobieta...

— Gdzież ją znaleźć?

— Za godzinę staw się Waćpan na pierwszym piętrze w domu, co tuż przed kamienicą p. generała Korytowskiego stoi; wejdź drzwiami, któremi chcesz, bo ta dama całe piętro trzyma.

Dokonawszy poselstwa tego, stara kobieta odeszła, a ja nie wiedząc, co myśleć o takiej dziwnej przygodzie nie wracałem już do domu, ale spacerem poszedłem dalej, chcąc spędzić prędzej godzinę. Przyznam się, że choć już nie miałem owej imaginacji młodej i żwawej, co to z lada fraszki cały wdzięczny świat sobie jak bańkę wydymać umie, z lada trafunku lub intrygi tyśiączne awantury i arabskie historie sobie kombinując — a przecie myśl całą zaprosinami temi nabiła miałem i nigdy się tak nieprzekonałem dobrze, jak teraz, jaki to wielki czas ta jedna mizerna godzinka, kiedy komu pilno i niecierpliwie.

Nareszcie doczekałem się terminu owej niespodziewanej wizyty i poszedłem w oznaczone miejsce. Zapukałem do pierwszych drzwi na pierwszym piętrze i czekałem je-

szcze dobrą chwilę, nim mi otworzono. Wyszła do mnie jakaś dziewczyna w osobliwym stroju, którego jeszcze nie oglądałem, z dukatami na szyi, w uszach i w czarnych gestych włosach, z twarzą mocno śniadą i z białymi jak śnieg zębami. Nie wiedziałem z kim mówię, domyślając się tylko, że to ktoś z francuzymu tej damy będzie.

— Wolano maie tu — mówię — wiedzę że mnie tam, gdzie maie przosono, moja panno. Rotmistrz Narwoy jestem.

Dziewczyna wypatrzyła się na mnie dużemi oczyma, dając mi giestem do zrozmienia, że mowy mojej nie rozumie, i skinięciem ręki wskazała, bym za nią szedł dalej. Przeszedłem dwa pokoje, w których nic nie widziałem prócz wielkich kufrów, szkatuł i pudeł w mnogiej ilości, potem weszliśmy do trzeciego dużego, a ten był także bez sprzętów prawie, bo tylko krzesel kilka i jedno krzesełko w nim stało, ale za to, kędy okiem rzucić było, wszędy kobierce najpyszniejsze tureckie i perskie, któremi cała ta komnata z największą profuzją od kąta do kąta była wysłana. Tu mnie zawiódłszy zostawiła mnie owa śniada dziewczyna samego. Chwilkę patrzyłem z ciekawością i admiracją na miejsce, w którym się znadzywałem, kiedy nagle rozsuneły się ciężkie opony z adamaszku szkarłatnego, któremi drzwi jedne maskowane były — i między niemi, jakby obraz żywy w ramy szkarłatu tego oprawny, stanęła przedemną wyniosła dama, całkiem w czarne aksamity ubrana, z wielkim dyademem pereł na czarnych splotach swych włosów, o twarzy pełnej przedudnej nadobności, z oczyma, które zdawały się gorzeć płomieniem... Stałem chwilę niemy, aż nareszcie nie mogąc pokonać w sobie impressyi gwałtownej, zawołałem na głos:

— Bonfanti!...

(Ciąg dalej nastąpi).

Przegląd polityczny.

Austro-Węgry. Najj. Pan nadał prezyd. dyrekcyi policyi w Wiedniu, Wilhelmowi Marxowi w uznaniu długoletniej, znakomitej służby krzyż kawalerski orderu Leopolda.

— Na podstawie §. 7. ustawy z 24. maja 1869 powołał p. minister skarbu następujących członków do centralnej komisji dla uregulowania podatku gruntowego: Rudolfa Goppolda, wł. dóbr w Czechach; dr. Ant. Rygera dep. do Rady państwa i wł. dóbr w Morawie; Jana Pfeifera, radcę leśnictwa na Śląsku; Sieglera de Eberswald, dyr. dóbr ks. Montleara w Galicyi; dr. Radysława Razłaga, dep. do Rady państwa w Krainie; Rob. Miklitz, wyż. leśniczego w ministerstwie rolnictwa; Fryd. Elsnera, radcę ministerialnego w ministerstwie skarbu, na referenta centralnej komisji; Emila Cherteka, radcę w ministerstwie skarbu; Ant. Quadrata, starostę i centralnego inspektora regulacji podatku gruntowego; Karola Schindlera, radcę skarbowego i centralnego inspektora regulacji podatku gruntowego; Karola Marchowskiego, radcę skarbu i cent. inspek. regulacji podatku grunt.; Hipolita Wiszniewskiego, radcę skarbu i insp. cent. reg. pod. grunt.

— Pragski wydział krajowy odrzucił prośbę obecnego staroczeskiego konsorcjum teatralnego o ponowne nadanie mu czeskiego teatru narodowego i postanowił rozpiąć konkurs celem obsadzenia dyrekcyi czeskiego teatru.

— Rekurs lublańskiego biskupa, przeciw zarządzeniu prezydium krajowego, mocą którego odebrano placę administratorom probostw, nie mianowanym w myśl ustawy z 7. maja 1874 r., uwzględnił minister oświaty i polecił wypłacić tym administratorom placę, ponieważ zostali oni mianowani tylko prowizorycznie a do takiego mianowania jest biskup upoważniony.

— Wybory do lublańskiej Izby handlowej są już ukończone i wypadły zupełnie po myśli stronnictwa wiernokonstytucyjnego.

— Na posiedzeniu Izby niższej sejm węgierskiego w d. 16. b. m. udzielono dep. Csapkesowi, który dostał pomieszczenia zysłów, urlopu na czas nieograniczony. Trifunacz interpelował ministra wyznań o powodach zamknięcia gimnazyj w Szent Marton i Zuys-Varally. — Moricz interpelował ministra prezenta w kwestyi bankowej; domaga się urządzenia samoistnego węgierskiego banku narodowego. Załatwiono następnie kilka petycji. Komissya skarbowa Izby wyższej sejm węgierskiego nie ma znowu sprawozdawcy; Muszlay, który objął referat po Szolli, zachorował.

Niemcy. W komisji petycyjnej parlamentu przyszła pod obrady petycja socjalno-demokratycznego deput. Mosta, który jak wiadomo, odbywa karę więzienia w Plötzen-see. Petycję tę wręczyli deputowani Lasker i Windhorst. Petent postawił w niej dwa wnioski, jeden ogólny, aby starano się o przyjęcie do skutku ustawy, któraby w odpowiedni sposób uregulowała postępowanie z więźniami politycznymi, drugi zaś, żądający aby go (Mosta) uwolniono od robót przymusowych i wikt więziennego, i aby mu pozwolono czytać, co mu się podoba. Przy tej sposobności odpowiedział komisarz rządowy na zarzut, podniesiony w swoim czasie w parlamencie, jakoby urzędnicy powitali Mosta obelgą: „że jest on daleko gorszym od złodzieja“. Komisarz mówił, że wyrażenia tego nie użyto w tym sensie, w jakim je podano; raz tylko, gdy Most użalał się, że traktują go jak złodzieja albo pospolitego zbrodniarza, odpowiedziano mu, że wykroczenie jego przeciw porządkowi publicznemu nastąpiło wśród takich okoliczności, które czynią je niebezpieczniejszym od kradzieży albo innej pospolitej zbrodni.

— Śmierć elektora heskiego zwróciła, co było do przewidzenia, uwagę na pruski *Republikfond. Schles. Ztg.* organ mający głos nieposłedni, powiada, że najwyższy już czas zrobić porządek z tym funduszem, który uraga po prostu wszelkim pojęciom o konstytucjonalizm.

Wpływanie na prasę, praktykowane obecnie przy pomocy tego funduszu, musi koniecznie prowadzić do korupcyi, a nawet Francya napoleońska nie mogła się poszczycić takim aparatem *Schles. Ztg.* wzywa rząd, aby skorzystał z nadarzonej sposobności i i uporządkował sprawę tych funduszy, co mu tylko na dobre wyjść może; inaczej bowiem pochwyta tę rzecz ultramontanizm i wyzyskają ją na szkodę liberalizmu.

Francya. Mowa ks. Audiffret-Pasquiera na posiedzeniu prawego centrum z d. 14. b. m. przeciw wnioskowi nagłości dla projektów ustaw konstytucyjnych, tak opiewała według analizy korespondenta pa-

ryskiego *Gaz. Kol.*: „Uchwalając ustawę z dnia 20. listopada 1873 chcieliście, panowie, zapewnić krajowi na lat siedm spokój i bezpieczeństwo; kilkakrotnie zaś oświadczyliście, że ustawa ta powinna być uzupełnioną szeregiem osobnych ustaw. Dziś niemożę już być mowy o tem, ażebyśmy mieli rozbić lub kwestyonować nasze zobowiązania; przyrzekliśmy udzielić swego poparcia ustawom konstytucyjnym i dotrzymamy danego słowa. W maju z r. rozwinęliśmy jasno nasz program, a jest nim nieosobisty septenat czyli innemi słowy: zabezpieczenie peryodu aż do dnia 20. listopada 1880 przeciw wszelkim zabiegom stronnictw; niechaj nikt nie żąda od nas, ażebyśmy odstąpili od tego programu. I zaiste nie pojmuję tych, którzy sprzeciwiają się zorganizowaniu władz marszałka Mac-Mahona z powodu, jakoby ono oznaczało zorganizowanie republiki. Szkoda słów na zwalczenie takiego zapatrywania! Czy ustawa listopadowa nieudzieliła marszałkowi Mac-Mahonowi nieodwołalnej władzy na lat siedm? Czy nie panuje powszechna zgoda pod tym względem, że marszałek Mac-Mahon będzie wykonywał swą władzę do czasu jej uorganizowania na zasadzie tak zwanej konstytucyi Riveta? Cóż więc tak dalece na tem zależeć może, jeżeli projekta konstytucyjne zawotowane zostaną? Przecież do r. 1880 będziemy pozostawali pod egidą republiki nawet i w tym razie, jeżeli Zgromadzenie narodowe nie uchwali projektów konstytucyjnych; w tem tylko polega różnica, że na zasadzie konstytucyi Riveta mielibyśmy republikę o jednej Izbie prawodawczej, podczas gdy po uchwaleniu projektów konstytucyjnych uzyskalibyśmy dwuizbowy system konstytucyjny. Spoglądajmy, jak przystało mężom politycznym, spokojnem okiem na polityczną sytuację w kraju. Nie mamy innego środka, zapewnienia krajowi bezpieczeństwa nazewnątrz a spokoju i porządku na wewnątrz. Prawe centrum powinno więc z trybunu żądać uorganizowania septenatu. Nikomu nie tajno, że przenoszę monarchię konstytucyjną nad republikę; lecz dobro Francji goręje u mnie po nad wszystkimi względami i dlatego jestem skłonny do koncesyj, dających się pogodzić z moimi przekonaniem politycznem. Byłbym szczęśliwym, gdybym widział, że każdy tak działa!“

Mowa ta — pisze dalej korespondent — sprawiła wielkie wrażenie, gdyż w kołach parlamentarnych utrzymują, że ks. Audiffret-Pasquier działa w porozumieniu z ks. Broglie'm, a to w interesie przywrócenia monarchii orleańskiej. Zapatrywanie to było tak powszechnem, że nawet szwagier ks. Audiffret-Pasquiera, Kazimierz Perier, uskarżał się na niego przed Thiersem, który miał go pocieszyć uwagą, że ks. Audiffret-Pasquier miota się jeszcze na wszystkie strony, lecz że wkrótce już książę „przystanie“ do ich stronnictwa. Jakiemi pobudkami kieruje się ks. Audiffret-Pasquier, nie chcę rozstrzygać; możliwem jest jednak, że plany pewnej gorętszej frakcyi orleanistowskiej wydają mu się zanadto śmiałymi i przedwczesnymi i że zdaniem jego, zapomocą ustaw konstytucyjnych ten sam cel da się osiągnąć z daleko większą pewnością i bez tak wielkiego niebezpieczeństwa. Kilku deputowanych prawego centrum a szczególnie Savary, składający się ku lewemu centrum, popierało wywody ks. Pasquiera, po czem ks. Broglie zabrał głos i chociaż z widoczną niechęcią oświadczył, iż ponieważ kilku deputowanych sprzeciwia się wnioskowi nagłości dla ustaw konstytucyjnych, należy odstąpić od tego wniosku, ażeby nie spowodować rozdwojenia w łonie prawego centrum. Uwagę deputowanego Gasloude, składającego się ku stronnictwu bonapartystowskiemu, że prawe centrum powinno iść w tym kierunku aż do uchwalenia osobistego septenatu, ale żadną miarą aż do uorganizowania republiki — odrzucił ks. Pasquier, że pod tym względem żadna już nie panuje wątpliwość. Program prawego środka z maja 1874. orzekła wyrażnie: „republika do r. 1880; ani mniej, ani więcej.“

— O sytuacji politycznej pisze korespondent paryżki *Allg. Ztg.*: „Główni przewodcy lewego centrum Dufaure i Grévy są przekonani, że patriotyzm wkłada obecnie na wszystkie trzy grupy lewicy obowiązek zachowywania się z jak największym umiarkowaniem, pojednawczością i ofiarnością. Nigdy jeszcze nie było w Wersalu tyle konferencyi, układów i rokowań we wszystkich miejscach i kątach, co obecnie. Oto kilka uwag, które mogą być niecią przewrotną na tych manowcach. Mężowie stanu jak ks. Broglie, Buffet, Darcy, Talhouet i inni tworzą osobną liczną w kraju grupę polityków, którzy są nie tyle orleanistami po myśli książąt orleaniskich ile doktrynerami parlamentaryzmu. Ludzie ci, jeśli nie są jeszcze skłonni, to mogą się skłonić kiedyś ku liberalnemu cesarstwu i porozumieć się z p. Fourtou, który dąży do uorganizowania kraju na podstawie plebiscytu w ostatniej instancji. Fourtou zaś bardzo łatwo porozumie się już z generałem Fleury, dzisiejszą widomą głową stronnictwa cesarskiego. Prawdziwi orleani-

ści, którzy dążą wyłącznie do przewrócenia monarchii orleańskiej i bonapartystów z całej głębi przekonania nienawidzą, mają dzielnego reprezentanta w osobie ks. Audiffret-Pasquier'a. On to jest prawdziwym rzecznikiem księcia Aumale i Hrabiego Paryża, którym ks. Broglie wydaje się nie raz po dejrzanym, gdyż często jest niepojęty w swych zamiarach. Gorąca nienawiść ku bonapartystom łączy tego meża stanu i przywódcę prawdziwych orleanistów ze wszystkimi trzema grupami lewicy. Dufaure i Grevy zaklinają nie bez pewnego skutku lewe centrum, ażeby uczyniło wszelkie koncesje na rzecz uorganizowania władz marszałka Mac-Mahona i tym sposobem przygotowało na wszelki wypadek *stadhouderat* (gubernatorstwo, rząd) orleański, z którym bądź co bądź można się łatwiej pogodzić, niż który nie byłby tak uposzczającym Francję, jak przywrócenie cesarstwa. Podczas rozpraw nad projektami ustaw konstytucyjnych mogła nastąpić niespodziewane zwroty i zająłby w tem też widzieliśmy główny powód, dla którego bonapartyści dążą do utworzenia za każdą cenę nowego gabinetu Broglie-Pourton i że tak wielką palają nienawiścią ku ks. Audiffret Pasquier'owi.

— Komisya parlamentarna, wybrana do sprawdzenia wyboru deputowanego Bourgoing ukonstytuowała się i wybrała prezydentem Grevy'ego, wiceprezydentem hr. Cornulier-Luciniere (ze skrajnej prawicy) zaś sekretarzami deputowanego prawego centrum Savary i członka lewego centrum Choiseul-Praslin.

— Z Paryża donoszą, że rząd francuzki uzna Don Alfonsa królem Hiszpanii jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia.

— W pałacu elizejskim odbył się z 13go na 14go b. m. świetny bal, w którym wzięły udział wszystkie znakomitości. Około 6000 (!) osób otrzymało zaproszenie. Według *Figara* bawiono się na tym balu w najlepsze do godziny piątej z rana.

Hiszpania Pierwszy dekret króla Alfonsa XII. podpisany po wstąpieniu na ziemię hiszpańską, brzmi jak następuje:

„Barcelona 9. stycznia. Przybywszy szczęśliwie na ziemię ojczystą i podziękowawszy Opatrzności boskiej za widoczną opiekę, jakiej mi użyła, niemniej też ludności i wojskom morskim i lądowym za przywiązanie i miłość pełną zapadu, jakie mi dają dowody: korzystając z praw przysługujących mi jako królowi konstytucyjnemu, mianuję prezydentem mojej rady ministrów: Don Antonia Canovas del Castillo; ministrami stanu: Don Alexandra Castro; łaski i sprawiedliwości: Don Franciszka de Cardenas; wojny: Don Joachima Jovellar; finansów: Don Pedra Salaverria; marynarki: Don Maryana Roca de Togores; markiza des Molins; spraw wewnętrznych: Don Franciszka Romero Robledo; robót publicznych: Don Manue'a de Orovio, markiza de Orovio, a kolonij: Don Adelarda Lopez de Ayala, którzy i nadal, jak dotychczas, podczas nieobecności mojej w stolicy pełnić będą swe funkcje, gdy ja, jak sobie przedsięwziętem, zwiedzać będę armię centralną i północną.

Dan w Barcelonie, 9. stycznia 1875. Podpis własnoręczny Alfonsa.

Kontrasygnowane przez ministra marynarki Maryana Roca de Togores.

Tymczasem król zmienił, jak wiadomo swój zamiar, i udał się przedewszystkiem do stolicy.

Powrót Alfonsa XII do Hiszpanii.

Wiadomo czytelnikom naszym, że król Alfons wyjechał z Paryża do ojczyzny w towarzystwie kilku korespondentów większych dzienników europejskich, co mu wytknął legitymistowski *Univers*, pisząc, że nie przystoi monarsze bratać się tak z reprezentantami opinii publicznej. Owóż między tymi „towarzyszami“ podróży młodego króla znajdował się także reporter *Figara* p. Perivier, znany już czytelnikom *Gazety* z zajmującej charakterystyki trzech znakomitości parlamentu niemieckiego: ks. Bismarcka, Windhorsta i Laskera. P. Perivier nadesłał właśnie dziennikowi swemu pierwsze sprawozdanie z podróży i przyjęcia młodego króla przy wstąpieniu na ziemię hiszpańską.

Nie myślimy iść krok za krokiem za opowiadaniem p. Periviera, tem bardziej, że musielibyśmy powtórzyć wiele rzeczy znanych, wiele szczegółów mniej interesujących i częściej gadaniny. Ze sprawozdania reporter'a francuskiego powtórzymy przeto te tylko ustępy, które zawierają bądź charakterystykę, bądź szczegóły dotychczas nieznanne.

W Marsylii czekała na młodego króla fregata hiszpańska *Las navas de Tolosa*. W drodze z miasta do wybrzeża powóz królewski spotkał się z ... pogrzebem. Zła to wróżba, mówi nasz reporter, i kilka chwil

potrzebowaliśmy, aby się otrząść z przykrego wrażenia, jakie na nas sprawiła „Rzymianin z pewnością nie puściłby się w podróż, ale my, dzieci XIX. stulecia, jesteśmy odważniejsi od Rzymian i nie wiele robiliśmy sobie z przestrogi, zesłanej nam od Boga.“

Łódka przygotowana przyjęła Alfonsa na pokład. Tu odbyło się owe teatralne rozdarcie flagi, której jedną połowę wręczono z rozkazu króla donnie Izabelli, drugą zaś, jak się dowiadujemy, złożoną być ma w muzeum marynarki w Madrycie.

Około godz. 6. wstąpiliśmy na pokład statku *Las Navas*. P. Perivier chwalił sobie bankiet, jaki urządzono później dla korespondentów prasy. Wznoszono toasty na pomyślność nowej monarchii, marynarki hiszpańskiej, na szczęśliwe zakończenie wojny karlistowskiej...

„Po bankiecie wyszedłem na pokład. Jaki cudowny wieczór! Niebo iskrzy się od gwiazd; w oddali widać światła, skupione w jednym punkcie. To Marsylia, pograżona we śnie, która zapomniła przed zaśnięciem zagasić świecę płonącą... Obok nas migają się światła czerwone, zielone, błękitne: to latarki okrętów płynących wraz z nami.

Lekko ukołysani falą zasnęliśmy wreszcie na statku, który wiezie Cezara i jego losy...

Korespondent szkicuje krótko podróż na morzu. Nazajutrz zrana odbyła się msza na pokładzie, na której był obecnym król wraz z całą świtą. Na trzeci dzień (9. b. m.) o świcie sygnalizowano Barcelonę. Za zbliżeniem się fregaty królewskiej, parowiec *Jaime II*, stojący w porcie barcelońskim, wystrzelił różnobarwną rakietą. Na pokładzie jego znajdowała się deputacja prowincjonalna, wysłana dla powitania króla w imieniu Katalonii. Samo powitanie i przemowy znane dokładnie z telegramów i opisów.

Na wybrzeżu oczekiwali króla władze cywilne i wojskowe, wszystko *en grande tenue*. Okrzyki *viva el rey!* wystrzały działowe z okrętów i z twierdzy Mont Juich, barcelońskiego Mont Valerien.

„Jedna tylko fregata angielska nie bierze udziału w tym wspaniałym koncercie. Dlaczego to milczenie? Sprawilo ono na nas wrażenie przykre. Przez lornetkę widzę czerwone mundury żołnierzy angielskich. Wyglądają tak, jak gdyby ich nie a nie nie zajmowało to co się dzieje w okolo.

W miarę, gdyśmy się zbliżali do portu dochodziło do naszych uszu coraz wyraźniejszy odgłos harmonijny. To dzwony miasta zwiastują ludowi wieść radosną.

Możemy już rozróżnić tłum różnobarwny zapełniający wybrzeże, zalegający okna i dachy domów. W okolo naszej fregaty uwijają się setki czółen, zapełnionych ludźmi; pigię czy sześć łódek z marynarzami w katalońskim stroju narodowym eskortują nasz okręt.

Naraz przybija do nas czółno, a na niem sztabowiec jakiś w błyszczącym uniformie. Wyskakuje szybko i po drabinie zręcznie wylazi na pokład. Ubrany jest w uniform generała, kapelusz z piórami, pas czerwony, guzy złote, pantalony białe, buty wysokie. Rysy twarzy wskazują człowieka niezwyklej energii; nos i usta zdają się raczej należeć do rasy indyjskiej, niż do hiszpańskiej; ramiona atletyczne, cera ogorzała w wyprawach wojennych.

Człowiek ten zdaje się być w wybornym humorze.

To Martinez Campos, generalny kapitan, ten który pierwszy podniósł w górę sztandar Alfonsa.

Przybycie jego sprawiło głębokie wrażenie. Otaczamy go, ściskamy, witamy serdecznie i z zapalem. Lecz on wyrwa się z objęć swych admirałów i spieszy do kabiny króla. Alfons XII. ściska mu rękę w sposób serdeczny i zamyka się z nim na kwadrans.

Po tej konferencji wsiada król wreszcie na łódkę. Zrzucił on strój podróżny i przybrał uniform generalnego kapitana, którego tytuł nosi od urodzenia. Ponieważ w Hiszpanii ciągle trwa wojna z Karlistami, sądził król, że wypada mu przywdziać strój wojskowy: mundur błękitny bez żadnej dekoracji, złote *porte d'epée*, czerwone pantalony, buty powyżej kolan. Na głowie czako hiszpańskie. Alfonsowi bardzo do twarzy w tym stroju, chociaż nie sądzę, by miał zamówienie do wojska.

Następuje opis przyjęcia króla przez ludność. Przyjęcie rzeczywiście wspaniałe: „Armia katalońska tworzy szpalę. Wczoraj jeszcze żołnierze ci bili się z Karlistami. Przybyli dziś rano; mundury ich oprószone, postacie wychudłe, obdarte, wszystko świadczy, że odbywają twardą kampanię. Oficerowie natomiast mają wiele dysztykcy, nawet ci, których strój w nieporządku. Wszyscy prawie noszą bródkę i wąsy; zarzucałbym im tylko, że nieustannie rzucają w okolo dzikie spojrzenia, chociaż trudno odgadnąć dlaczego?

Młody król dosiadł białego konia, przed nim postępowała rada municypalna

Barcelony, za nim świetny sztab. Obok konia szedł pieszo markiz de Molins, minister.

„Entuzjazm, z jakim Alfons XII był przyjmowany, jest nie do opisania. Osobliwie kobiety były nim zachwycone. Powiewały chustkami, witając młodego króla najpoważniejszym uśmiechem. Słyszałem nie jeden wykrzyknik „Ach! jaki on piękny! jaki uroczy!“ Starsze kobiety płakały z radości. Rzucano kwiaty, wiersze, adresy. Z niektórych okien wypuszczano białe gołębie; ten wyraz entuzjazmu wydał mi się piękniejszym od najpiękniejszego poematu.

Orszak przybył wreszcie do katedry, gdzie odspiewano solenne *Te Deum*.”

P. de Villemessant, redaktor *Figara*, poprzedza ten opis kilkoma słowy, a w końcu powiada: „Słyszając o takim przyjęciu, lży mimowoli cisną się do ócz, zwłaszcza jeżeli się pomyśli: „Wszystko to działało się było we Francji także, przed 14 miesiącami, gdyby nie ta fatalna kwestya sztandaru.“

KRONIKA

**** Kronika pożarowa.** W grudniu z. r. zaszły w starostwie Drohobyckiem następujące wypadki pożarów: W Hubiezu zgorzało 5 domów mieszkalnych z zabudowaniami gospodarskimi i zapasami zboża, pożar wybuchł przez nieostrożność, niezabezpieczona szkoda wynosi 2430 zł.; w Drohobyczu zgorzał dom mieszkalny z zabudowaniami gospodarskimi wartości 400 zł. — W starostwie Gorlickiem zgorzał w Mszance prawdopodobnie wskutek podpalenia dom mieszkalny z zabudowaniami gospodarskimi i zapasami zboża i paszy; niezabezpieczona szkoda wynosi około 2000 zł. W Huczku w starostwie Birczańskiem zgorzał przez nieostrożność dom mieszkalny z zabudowaniami gospodarskimi wartości 355 zł. W Suchodolach w starostwie Brodzkiem, zgorzały prawdopodobnie w skutek podpalenia dwa domy mieszkalne; niezabezpieczona szkoda wynosi 6000 zł. W starostwie Grodeckiem zaszły w grudniu następujące wypadki pożarów: w Łozinie zgorzała stodoła z zapasami zboża, częściowo zabezpieczona szkoda wynosi 3300 zł.; w Leśnowicach zgorzał dom mieszkalny wartości 500 zł., przyczyną tego pożaru było podpalenie. W Ottyni w starostwie Tłumackiem zgorzał dom mieszkalny z zabudowaniami gospodarskimi i zapasami zboża, zabezpieczona szkoda wynosi 1639 zł.; w Tyśmienicy w tem samym starostwie zgorzał dach koszar wojskowych; zabezpieczona szkoda wynosi 1000 zł. — W Sassowie w starostwie Złoczowskiem zgorzał prawdopodobnie w skutek nieostrożności dom mieszkalny; zrządzona szkoda była zabezpieczona.

— **Zgubiono wczoraj** prawdopodobnie w rynku podczas uroczystości Jordana cztery sznurki koralu pospolitych. Rzetelny znalazca zechce się zgłosić do ekspedycji *Gazety Lwowskiej*, gdzie otrzyma stosowną nagrodę.

— **Zuchwała kradzież** dokonana została niedawno w Petersburgu. Niewyśledzony dotąd sprawca ukradł z pomieszczenia ministra wojny, hr. Milutyna insygnia orderu Andrzeja Newskiego wraz ze złotym łańcuchem.

— **Nieustraszony samobójca.** W dziennikach Olomuńskich czytamy, że w ostatnich dniach pewien kandydat stanu nauczycielskiego w Olomuńcu, postanowiwszy odebrać sobie życie pełną się zwyczajnym scyzorykiem, 21 razy w pierś. Nieszczęśliwy żyje jeszcze.

— **Drogi żelazne w Japonii.** Dziennik japoński *Jap. Mail* donosi, że rząd Mikado przychylnie przyjął projekt względem udzielenia pewnemu Towarzystwu prywatnemu koncesyi na budowę drogi żelaznej z Jeddo w głąb Japonii.

— **Były oficer bawarski**, baron Senkeisen, jak donoszą *Corr. Havas* z Paryża, w ostatnich dniach tak zachorował, że musiano go odwieźć do szpitala Necker, ile że w domu nie miał odpowiedniej opieki. Jakież było zdumienie lekarza, gdy podczas wizytacji spostrzegł, że oficer ten jest osobą wdziającą sznurek. Baron Senkeisen wezwany do tłumaczenia się, wyznał, że w istocie jest kobietą i że przed kilkudziesięciu laty wstąpił do wojska na rozkaz dziadka swego, generała Sekois en, który był wodzem naczelnym wojsk bawarskich w czasach Napoleona I., a raz przywdział mundur wojskowy, już się z nim nigdy rozstać nie mógł, albo raczej nie mogła. Żołnierz ten rozdział żeński przez 44 lat pobierał od państwa swego pensję oficerską jako weteran armii.

— **Głód w Malej Azji.** Z Konstantynopola donosi telegram dnia 15. b. m., że utworzony tam w celu niesienia pomocy dotkniętym klęską głodową okolicom Malej Azji centralny komitet, z powodu coraz to wzmagającej się klęski, która już potrwać musi aż do przyszłych zniw, wydał gorącą odezwę do mieszkańców Europy i Ameryki, wzywając do niesienia pomocy nieszczęśliwym.

— **W paryskim świecie finansowym** wielkie w tych dniach sprawiła wrażenie

ucieczka bankierów tamtejszych braci Olivierów. Upadłość ich wynosi kilka milionów franków. W kasie bankrutów znaleziono wszystkiego — o ironio! — półczwarta franka.

— **Marynarka wojenna austriacka.** Najj. Pan wkrótce ma odbyć podróż do Dalmacji, przyzem wystąpi cała flota wojenna i jak donoszą z Pola, odbędą się wielkie manewry przedstawiające bitwę morską. Podajemy więc przy tej sposobności wykaz stanu austriackiej marynarki wojennej podług najnowszych zestawień; składa się ona mianowicie z siedmiu okrętów kazamatowych: „Cesarz“, „Lissa“, „Custozza“, „Arcyksięże Albrecht“, „Cesarz Maksymilian“, „Don Juan d' Austria“ i „Księżę Eugeniusz“; z czterech fregat pancernych: „Arcyksięże Ferdynand“, „Habsburg“, „Schamandes“ i „Drache“; z trzech fregat: „Nowara“, „Radetzky“ i „Laudon“; z ośmiu korwet: „Dunaj“, „Arcyksięże Fryderyk“, „Dandolo“, „Helgoland“, „Fasana“, „Zrinyi“, „Frundsberg“ i „Aurora“; z pięciu łodzi działowych: „Hum“, „Velebič“, „Dalmat“, „Reva“ i „Santiago“; z pięciu szonerów śrubowych: „Kerka“, „Narenta“, „Mewa“, „Nautilus“ i „Albatross“; z czterech parowych statków: „Curtatone“, „Andrzej Hofer“, „Taurus“ i „Fiume“; z dwóch parowców awizowych: „Cesarzowa Elżbieta“ i „Miramare“; z trzech parowców przewozowych: „Tryest“, „Gorgagno“ i „Pola“; dalej rozporządza jednym okrętem torpedowym „Pies morski“, jednym okrętem warsztatowym „Cyclop“ i dwoma jachtami: „Gryf“ i „Fantazyja“. Na Dunaju krążą okręty wojenne, a mianowicie monitory „Maros“ i „Leitha“. Na całej flocie wojennej znajduje się 276 dział ciężkiego a 100 lekkiego kalibru; Żołęga jej liczy około 10,100 żołnierzy. Najwięcej pomieścić może i unieść ciężaru okręt kazamatowy „Custozza“ (7,060 tonn); okręt ten równie jak „Lissa“ porusza się siłą 1000 koni. Najwięcej dział unosi pokład fregaty „Nowara“, gdyż 35 ciężkich a 4 lekkie; najliczniejszą załogę posiada „Lissa“ (512 ludzi). Do floty wojennej także zaliczyć należy szesnaście statków, przeznaczonych do ćwiczeń uczniów szkół marynarskich, a między temi największy jest okręt kadecki „Schwarzenberg“, unoszący 2,650 tonn.

— **Twardy sen.** Dzienniki berlińskie opowiadają następujący wypadek, który w ostatnich dniach zdarzył się w Berlinie. Zmarł nagle rażony apopleksją podczas drzymki poobiedniej na sofie pewien emerytowany wyższy oficer pruski. Wojskowy posługacz nieboszczyka przez trzy dni obchodził pana swego na palcach, pewny, że spi tak smacznie i dopiero gdy czwartego dnia radził się domowników, czy nie należałoby zbudzić spiącego tak długo, przekonano się, że na sofie leżały zimne zwłoki oficera.

— **Dziennikarze włoscy** p. Luigi Bolaffio, redaktor *Corr. Veneto* i adwokat Marin, redaktor dziennika *Bachiglione*, podług doniesienia korespondenta *Gaz. d' Italia* z Padwy, pojedynkowali się w ostatnich dniach skutkiem jakiejś drażliwej polemiki. Pojedynek skończył się bardzo smutno, gdyż Marin odniósł niebezpieczną ranę, której podobno już uległ.

— **Za wcześnie kwiatku, za wcześnie!** Na południowych stokach Alp pojawiły się w ostatnich dniach pierwiosnki i inne roślinki wiosenne, a do redakcyi dziennika praskiego *Bohemii* przyniesiono dnia 14. b. m. żywego motylka, który widocznie czuł to, że za wcześnie dostał się na widownię życia, gdyż biedaczek trzepocząc skrzydełkami o szyby pewnego lokalu wpraszał się formalnie do ciepłego pokoju.

— **Krzepki starzec.** *Nar. Listy* donoszą, że w Sopotynie pod Chociborzem w Czechach zmarł ostatniego dnia zeszłego roku 110letni starzec, niejaki Bischof, który przed wielkiem jako żołnierz austriacki odbył kampanię turecką i był uczestnikiem oblężenia Belgradu, a później odbył całą kampanię napoleońską. Wystąpiwszy z wojska pracował Bischof dopóki mu służyły siły jako górnik, a gdy już liczył lat 90 kupił sobie „katarynkę“ i po karczmach grywał do tańca. Do ostatka krzepko się trzymał a częstokroć po całych nocach obracał korbą swego instrumentu, by zarobić na utrzymanie. Pochował trzy żony a czwartą zostawił wdową. Namiętnie palił fajkę do końca życia, i nigdy nie pogardził kieliszkiem.

— **Londyńska droga żelazna podziemna** służąca do komunikacji w obrębie samego olbrzymiego miasta, ma być obecnie przydłużoną aż do wschodnich kończyn Londynu, a tem samem zwarte zostanie koło, jakim opasuje ona całe miasto. Droga ta żelazna, zaliczająca się do „endów świata“ w roku ubiegłym przewiozła 73 milionów osób; wagony jej i sklepy podziemne, dniem i nocą oświetlone tysiąc milionów stóp kubicznych gazu potrzebowwały w tym czasie. Codziennie po jej rozgałęzionej na wszystkie strony sieci porusza się tysiąc pociągów.

NOTATKI LITERACKO-ARTYSTYCZNE.

➤ **Wieniec i Pszczółka.** Pod takimi tytułami zaczyna wychodzić z dniem 23. stycznia we Lwowie dwa dwutygodniowe piśma ludowe, z których jedno będzie ilustrowanem. Tak pro-

gram wydawnictwa, jak nazwiska znanych zaszczytnie na tem polu współpracowników (Auczyto Gregorowicz, Juliusz Starkel, Belfa, Pieniążek) służą za rękojmię, że ich kierunek będzie dobrym i umiejętnym i że co idzie zatem, że będą się cieszyli powodzeniem. „Przedewszystkiem się słowa programu — staraliśmy się o poparcie moralne i współpracownictwo u światłych kapłanów, znanych ze swej pracy około oświaty ludu. Prosiłszy także wielu obywateli ziemskich, jako mających ciągłą styczność z ludem, o nadsyłanie nam stosownych do pism naszych materiałów. W ta kimże celu udaliśmy się do nauczycieli ludowych“.

(L). O marszu pogrzebowym, skomponowanym przez p. Jareckiego z powodu *Księcia niefortunnego* u odegranym w międzyszybach, dla braku miejsca nie mogliśmy mówić w recenzji przedstawienia tragedii Kalderona, czynimy to więc obecnie. Kompozyta ta zasługuje ze wszelkich miar na ocenienie jako utworu prawdziwego talentu, jako rzecz poczęta w chwili istotnego natchnienia. Marsz ten w gronie znawców zyskał jak najpiękniejszą ocenę; sukces taki zdolenie ocenić każdy, kto wie jak dziś trudno napisać marsz pogrzebowy po takich arcydziełach w tym rodzaju, jak Chopina, Beethovena, Berliozę, jak trudno uchronić się od naśladowania tych mistrzów. P. Jarecki przezwyciężywszy wszelkie wysokie trudności zadania, dowiódł wielkiej samoistności talentu. Część pierwsza marszu jest napisana na blaszane instrumenty. Postroił w niej kompozytor kilka zatrzymań akordowych, które niepospolity sprawiają efekt. Cała ta część celuje oryginalnością pod względem treści i formy, i dziwnie po sepną harmonii, nacechowana jednak prostotą i powagą stylu. Część druga w *as dur* odznacza się pięknym motywem a cała jej budowa przypomina piękne arcydzieła gotyckie z XV. wieku. Prześliczną jest fraza śpiewna, którą zaczynają skrzypce a kończy wiolonczela. W całej tej części przebiega się szlachetna melodia, malująca świetnie pogrążenie w rozpacz, niemię boleści i ponurej tęsknoty. Originalność głównie polega tu na tem, że śpiew prowadzą skrzypce i wiolonczela, na tle akordów postrojonych na blaszanych instrumentach, co wywołuje wyraz tęskny i po sepną. Świetnie jest orkiestrowana druga część w *f mol*, powtarzająca się jeszcze na końcu, kiedy niosą zwłoki Fernanda. W utworze tym okazał p. Jarecki wyższy dar kompozytorski. Radziłobyśmy najrychlej ująć na scenie tak tę jego pracę, jak ów niezrównany dramat chrześcijański, nieśmiertelnego Kalderona, który dla umysłów, zdolnych do pocucia piękna, pozostanie zawsze najwyższą artystyczną rozkoszą, choćby nie miał przyspaść do gustu pewnym zapewne w farsach tylko rozrabianym osobistościom.

Proces Ofenheima.

(Ciąg dalszy.)

Brisiusz Lampel, 52 lat, inspektor c. k. generalnej inspekcji austriackich dróg żelaznych, wysłany został na linię we wrześniu 1872 r. przez swego szefa, radcę dworu Barychara, w skutek doniesienia telegraficznego radcy namiestnictwa Paulego, że 20. i 22. września 1872 były na drodze żelaznej ze Lwowa do Czerniowic dwa wykołajenia pociągów. — Pierwszy pociąg wykołaj się pomiędzy Stanisławowem a Otynią a drugi pomiędzy Kołomyją a Zabłotowem. Do Stanisławowa przybył świadek d. 25. września i przez dwa dni oglądał miejsce, w którym wykołaj się pociąg. Na tem miejscu nie znalazł oczywiście nic osobliwszego, albowiem wszystko jeszcze przed jego przyjazdem usunięto; znalazł on tam tylko lokomotywę, która głęboko wryła się w tamę. Za powód tego nieszczęścia po dawano pęknięcie szyny, lokomotywa zjechała z toru i pociąg ugięła za sobą cztery wagony, które zostały zgruchotane. W tym wypadku odniosły dwie osoby lekkie a jedna osoba ciężkie uszkodzenie; przy drugim zaś wypadku (Kołomyja Zabłotów) odniósł podróżny Rosenblut lekkie a jeden konduktor ciężkie uszkodzenie. Lampel rozpoczął badania, co było powodem pęknięcia szyny w pierwszym wypadku. Niektórzy mówili, że konduktor (*Fühner*) jechał za szybko, inni utrzymywali, że był on pijany; trudno to było sprawdzić, bo sam konduktor znikł gdzieś bez śladu. Świadek orzekł w swojej relacji, że powodem tych nieszczęść jest zły stan budowy a mianowicie załamanie się szyny. Tu opisuje świadek bardzo szczegółowo wszystkie braki jakie znalazł w budowie i utrzymuje, że ze wszystkich progów ledwie 50 procent odpowiadała warunkom koncesji. Szyny były źle przybite do progów; do pociągów pociągów używano maszyn przeznaczonych do pociągów ciężarowych. W dalszym opowiadaniu o powodach wykołajenia, opisuje świadek, że w skutek niedbalości nadzorcę, pociąg, którym jechał świadek, omal nie zetknął się z pociągiem ciężarowym „ale dzięki przytomności umysłu konduktora, uszliśmy nieszczęściu“.

Przew. Czy na innych kolejach nie zdarzają się nigdy podobne wypadki?

Świadek. I owszem, ale nie tak często.

Na stosowne zapytania przewodniczącego opowiada dalej ten świadek, że d. 2go października na podstawie przysługującego mu prawa zasystował pociągi pociągów, a to głównie dlatego, ponieważ budowa drogi była ze wszelkich miar wadliwą; musiano wymienić około 30.000 centn. szyn.

Dr. Neuda. Powiadasz pan, że zasystowałeś ruch pociągów pociągów na mocy prawa panu nadanego; tymczasem jesteśmy w posiadaniu dwóch telegramów które stanowią dowód, że pan upraszałeś pana ministra handlu o pozwolenie zasystowania pociągów pociągów.

Świadek. Ja nie potrzebowałem tego upoważnienia; prosiłem o nie tylko dlatego, ażeby moim zarządzeniem nadać większej wagi wobec urzędników i sług, którzy nie respektowali moich zarządzeń.

Powtórnie pytany co do jakości progów, oświadczył ten świadek, że te progi nie były w stanie wytrzymać nawet najłagodniejszej krytyki.

Ofenh. Opowiedział pan, że życie pańskie wisiło na włosku, albowiem pociąg, którym jechałeś musiał koniecznie zetknąć się z pociągiem pociągów.

Świadek. Tak jest.

Ofenheim. A przecież nie zetknął się.

Świadek. Zawdzięczam to przytomności umysłu konduktora.

Ofenheim. Proszę pana powiedzieć mi, czy na innych kolejach nie zdarzają się podobne wypadki.

Świadek. Wypadają się, ale nie tak często, i na innych kolejach nie ma tego, co na kolei Lwowsko Czerniowieckiej, gdzie zgnieł progi można w rękach rozłupać.

Ofenh. Podziwiam pańską siłę fizyczną, skoro pan nawet zgnieł progi rozdzielacz w rękach.

Ofenheim. Powiedział pan, że o wypadkach we wrześniu r. 1872 telegrafował do generalnej inspekcji radca namiestnictwa Pauli?

Świadek. Tak jest.

Ofenh. Proszę pana przewodniczącego pokazać mi oryginał tego telegramu. Przywiązuję doń ogromną wagę, albowiem w tym dniu, w którym wypadek ów na drodze żelaznej miał miejsce i kiedy ten telegram był wydrukowany w dziennikach jako komunikat urzędowy — był u mnie w biurze prezydent krajowy Bakowiny br. Pino, i dał mi słowo honoru, że ani on sam, ani też jego zastępca, radca namiestnictwa Pauli nie telegrafowali o tym wypadku do ministra handlu. Dlatego też wydaje mi się ten telegram bardzo podejrzany; poinformuję się jeszcze lepiej w tej sprawie. Gdyby br. Pino był wezwany na świadka, byłby z pewnością potwierdził moje słowa. (Do świadka): Powiedział pan pomiędzy innymi, że wstrzymałeś pociągi pociągów dlatego, ponieważ znalazłeś nierówną szerokość toru a mianowicie miał pan znaleźć różnicę w odległości jednej szyny od drugiej aż na trzy linie! Proszę pana, czy na innych drogach żelaznych są szyny zawsze i wszędzie w równej z sobą odległości?

Świadek. Nie.

Ofenh. Czy sądzisz pan, że trzyliniowa różnica w odległości jednej szyny od drugiej jest w stanie powodować wykołajenie pociągów, i że w skutek tego potrzeba zatrzymać ruch pociągów pociągów?

Świadek. Ależbo nadrozdze czerniowieckiej na zbyt rozległej przestrzeni była taka trzyliniowa różnica w odległości szyn od siebie.

Ofenh. W ilu miejscach widział pan takie rozszerzenie?

Świadek. Na całej przestrzeni pomiędzy Stanisławowem a Suczawą.

Ofenh. W dwóch dniach rozmiarzył pan na tak olbrzymiej przestrzeni odległość szyn od siebie!

Przew. Ależ świadek ten był cztery dni na tej przestrzeni.

Ofenh. Powiedział pan także, że na całej linii nie znalazłeś ani jednej „rygoli“ (ryny żyrowej) do odprowadzania wody.

Świadek. Tak jest; urządzono je dopiero w skutek moich przedstawień.

Ofenh. W 4 dniach urządził pan wszystkie rygole! Z pana w istocie dzielny technik, cudotwórca! A na skrajce koło Czerniowic, przy t. z. *Judengraben* nie widział pan także rynek?

Świadek. Tam nie byłam.

Ofenh. A przed chwilą powiedział pan, że byłeś na całej linii aż do Suczawy, badałeś wszystko skrupulatnie i że na całej linii nie znalazłeś ani jednej rynek.

W dalszej, bardzo zaciętej walce z świadkiem, przerywanej napomnieniami przewodniczącego, wykazał Ofenheim dowodami, że przy pierwszym wykołajeniu się pociągów pomiędzy Stanisławowem a Otynią uszkodzone zostały tylko trzy, a przy drugim

wykołajeniu, pomiędzy Kołomyją a Zabłotowem, tylko dwa wagony, nie zaś jak podał świadek, 4 i 7 wagonów. Wykazał dalej Ofenheim, że nawet w samym Lwowie i w jego okolicy jest mnóstwo ryneków żyrowych na kolei Czerniowieckiej.

Ofenheim. Pan jesteś technikiem... jak też się panu zdaje, czy szyna przy chyżości pociągu 10 mil na godzinę, może pęknąć, czy nie?

Świadek. Tego nie wiem, czy ona pęka przy chyżości pociągu 9 czy 10 mil na godzinę.

Ofenh. Pierwszy lepszy technik powie panu, że jeżeli pociąg pędzi z chyżością 10 mil na godzinę, mogą szyny popękać; w wypadku o którym mowa, skonstatowano że pijany konduktor pędził tą chyżością i że w skutek tego pęka szyna i pociąg się wykołaj.

Świadek (Dodatkowo). To zależy od jakości szyny; te szyny są właśnie mniej dobre.

Ofenh. Dla czego? Czy wiadomo panu skąd one pochodzą?

Świadek. Z hut Wittkowieckiej.

Ofenh. To zapewne panu niewiadomo, że huta Wittkowiecka Rothschilda, jest pierwszą hutą w Austrii.

Świadek. Ale wyrób mógł być zły.

Ofenh. Pan zapewne jesteście tego zdania, że generalny dyrektor powinien stać przy odlewie każdej szyny?

Tej szermierce położył kres przewodniczący odraczając posiedzenie do dnia następnego.

(Dziesiąty dzień rozprawy.)

Józef Pfeiffer, rodem z Stuttgartu, 52 lat, wynn. moższewskiego, radca dworu, hurtownik, od r. 1864—1871 członek rady nadzorczej drogi żelaznej Lwowsko Czerniowieckiej, wybrany na wniosek akcyonariusza Samsona, zaprzysiężony. Jako członek rady nadzorczej nie pobierał żadnej płacy. Funkcję swoją wypełniał tak jak i inni członkowie rady nadzorczej, w ten sposób, iż rewidował bilans coroczny. W pierwszych latach badano bilans bardzo ściśle, w latach następnych, gdy zwykle był nagromadzony olbrzymi materiał dowodów i załączników, badano ten bilans wyrwykami (*Stichproben*); główne pozycje bilansu zaś badano bardzo skrupulatnie; w ten sam sposób przeglądano także rachunki ruchu. Nigdy nie słyszał, ażeby Ofenheim zapewniał członków rady nadzorczej, iż badanie bilansu jest zbyteczne, ponieważ zbadał już wszystkie rachunki komisarzy rządowych; raz tylko czy dwa nadmieniał o tem zawiąsowo prezydent, czy Ofenheim — tego nie pamięta dokładnie. Badanie bilansu wyrwykami jest używane przez wszystkie podobne zakłady; gdyby było inaczej, członkowie rady nadzorczej musieliby zrzec się swych zwykłych zajęć i oddać się wyłącznie tylko temu zatrudnieniu. Na wniosek komitetu rewizyjnego, założono t. z. konto towarzystwa a to w tym celu, ażeby w to konto wpisywać wszystkie pozycje, które nie należały ani do konta ruchu ani do konta budowy. Rada nadzorcza nie troszczyła się o to, co pobierała rada zawiadowcza. Zadaniem rady nadzorczej było wyłącznie badać, czy bilans zgadza się z pozycjami w księgach. Zdaniem świadka, cała instytucja rady nadzorczej nie ma w praktyce żadnego znaczenia. Trudno o ludzi, którzyby się bezinteresownie chcieli poświęcić tej czynności i jest to niejako łaska, jeżeli ktoś przyjmuje tę godność. Rada nadzorcza traktowała rzecz całą pobieżnie, bo była zdania, iż właściwy nadzór i kontrola należą do rady nadzorczej, kontrolowanej znowu przez rządowego komisarsza. Na przekonanie świadka nigdy nikt nie wpływał i nie śmiałyby nawet wpływać. Robi cierpki wyrzut oskarżeniu, które utrzymuje, że rada nadzorcza była szacownym narzędziem w rękach generalnego dyrektora.

Prokurator konstatuje, że ten ustęp w oskarżeniu nie dotyczy się p. Pfeiffera lecz p. Nowaka; prokurator odwołuje także inny podobny ustęp swego oskarżenia, że nie miał tu na myśli p. Pfeiffera, tylko kogo innego.

Ryszard Lieben, 38 lat, rodem z Wiednia, wynn. moź. współnik domu handlowego, akcyonariusz kolei Lwowsko Czerniowieckiej, od r. 1870—1871 członek rady nadzorczej. Badanie bilansu wyrwykami trwało zwykle kilka godzin. Stronę merytoryczną poszczególnych pozycji bilansu nie badał. Nigdy nie znalazł nic podejrzanego w kontaktach. Nigdy nikt nie wpływał na przekonanie świadka.

Antoni Windisch, urzędnik asekuracji *Riunione Adriatica*, był trzy czy cztery razy na generalnym zgromadzeniu i głosował chociaż nigdy nie był akcyonariuszem tego towarzystwa. Nikt nigdy nie namawiał go, w jakim duchu ma głosować; na posiedzenia wysyłał go jego szef Nowak; miał on na tych posiedzeniach 10—20 głosów. Głosował zawsze z większością.

Ferdynand Wagner, sekretarz *Riunione*, był tylko raz na zgromadzeniu gene-

ralnem w charakterze *Strohmann*a a to w r. 1867 w skutek polecenia swego szefa p. Nowaka; zrobił to z grzeczności; miał tylko jeden głos; nikt mu nie mówił, jak ma głosować; głosował z większością; z *Riunione* chodzili na zgromadzenia generalne jako „figuranci“ pp. Windisch, Richter, Wallner, Karger i Hampel.

Przewodniczący odczytał protokolarne zeznania Edwarda Kargera, który także jako figurant chodził na zgromadzenia generalne i głosował.

Hugo Nowak, rodem z górnego Ślązka, 57 lat, generalny sekretarz *Riunione Adriatica*, zaprzysiężony. Był on przyjaciелеm Ofenheima z lat dziecińczych i na jego prośbę a względnie na prośbę Liskowetza wysyłał wyższych swych urzędników na generalne zgromadzenia akcyonariuszów kolei Lwowsko Czerniowieckiej tylko w tym celu, ażeby był komplet. Sam świadek został w r. 1866 wybrany przez generalne zgromadzenie radcą nadzorczym, pomimo że nie posiadał ani jednej akcyj; godność tę piastował świadek aż do zaprowadzenia sekwestru. Akcyonariuszem został dopiero w r. 1871. Jako członek rady nadzorczej, badał on wspólnie z innymi księgi w sposób już przez innych świadków opisany. Rada nadzorcza zdawała o swych czynnościach sprawę generalnemu zgromadzeniu i zapewniała zawzięte to zgromadzenie, że księgi i bilans zostały należycie zbadane. Podobne sprawozdania układał pp. Stern i Pfeiffer. Nowak podpisywał je w dobrej wierze. Nie znał on postanowień statutów.

Prokur. Czy badał pan kiedy rachunki ruchu?

Świadek. Nie, badał je przecież rząd.

Prokur. Jakżeż pan to pogodzisz z sumiennością i rzetelnością?

Świadek. Muszę nadmienić, że na generalnych zgromadzeniach tego towarzystwa nigdy nie było opozycji; wszystkie wnioski rady nadzorczej przyjmowano jednogłośnie.

Prokur. Pewnie, jeżeli tam zasiadali tacy akcyonariusze jak pan i pańscy urzędnicy.

Sędzia Gernerth. Czy znasz się pan na sprawach kolejowych.

Świadek. Zgoła nie.

Gernerth. A jakimże sposobem mógł pan podpisywać sprawozdania rady nadzorczej do zgromadzenia generalnego, skoro pan nie znasz się na sprawach kolejowych?

Świadek. Na to niech odpowie p. Stern.

Gernerth. Ależ pan podpisywał te sprawozdania.

Świadek. W dobrej wierze; ufalem bowiem p. Sternowi.

Ofenh. Muszę tu wyjaśnić tę rzecz. Pp. Stern i Pfeiffer spisali sprawozdanie w nieobecności p. Nowaka, który właśnie był wyjechał, a dopiero gdy przyjechał, podpisał to sprawozdanie w dobrej wierze. Co się tyczy twierdzenia, że p. Nowak, jako nie akcyonariusz nie powinien być zasiadać w radzie nadzorczej, muszę wskazać na § 17. statutów, który wspomina wprowadzie o akcyonariuszach, ale zgoła nie nie mówi, aby ten akcyonariusz nie mógł się pozbyć swych akcji po wyborze lub głosowaniu. Akcyonariuszem jest każdy, kto wykaże się akcją. Akcja robi akcyonariusza i ta jest reprezentowaną a nie osoba. Nasze dotychczasowe ustawodawstwo nie rozstrzygnęło jeszcze kwestyi, czy akcyonariusz, który nie jest rzeczywistym akcyonariuszem może zasiadać w radzie nadzorczej, czy nie; proszę się tylko zastanowić; każdy nawet rzeczywisty akcyonariusz, zasiadający czy w radzie nadzorczej czy w radzie zawiadowczej, może po generalnym zgromadzeniu sprawozdawać wszystkie swe akcje a mimo to musi on piastować swój urząd aż do najbliższego walnego zgromadzenia.

Leopold Stern, rodem z Szala-Egerszeg, 54 lat, wynn. moź. naczelnik filii banku narodowego we Lwowie. Jako rzeczywisty akcyonariusz został on w r. 1864 wybrany do rady nadzorczej, a w r. 1869 do rady zawiadowczej. Jest on także tego zdania, że rada nadzorcza nie ma prawa kontrolowania wszystkich czynności zarządu. Bardzo często chodził do biura i dowiadywał się o stanie interesów towarzystwa. Na posiedzeniach rady nadzorczej, które na 8 dni przed generalnym zgromadzeniem trwały przez 3—4 godzin, był obecny Liskowetz i dawał wyjaśnienia. Rachunków ruchu nie badano nigdy *in merito*. Przewodniczący przedstawia świadkowi, że całkiem co innego stoi w sprawozdaniach jego do generalnego zgromadzenia, bo stoi tam wyrażenie, że „rada nadzorcza po sumieniu zbadaniu rachunków ruchu, bilansu i rozmaitych innych czynności...“ Na to odpowiada świadek, że to, o czem wspomniano w sprawozdaniu, było też istotnie badane.

Przewod. Czy był panu przedłożony kontrakt budowy z Brasseym?

Świadek. Nie pamiętam tego.

Przewod. Na 3 generalnem posiedzeniu oświadczył pan w imieniu Rady nadzorczej, że na parku wozów i na budowlach zaoszczędzono 218.000 zł.

Świadek. Tak wykazywały rachunki. Przewod. W kilka dni po generalnem zgromadzeniu pokazało się, że przekroczone właściwie preliminarz o 800.000 zł.

Świad. Tego z ksiąg nie można było powziąć. Świadek jest przekonany, że spełnił sumiennie swoją powinność i dla tego równie jak świadek Pfeiffer odpięra stanowiący zarzut oskarżyciela, jakoby ulegał wpływowi Ofenheima; potwierdza on wszystkie szczegóły przytoczone przez Ofenheima co do zaciągnięcia pożyczki w roku 1869 Orzeczenia, czyli sprawozdania Rady nadzorczej do generalnego zgromadzenia, spisywał Liskowetz w skutek upoważnienia Rady nadzorczej. Właściwym powodem zaprowadzenia sekwestru, jest zdaniem świadka — ostatnia mowa Ofenheima w Radzie zawiadowczej, ogłoszona w dziennikach. Jako człowiek fachowy w zawodzie finansowym, potwierdza świadek na stosowne zapytanie, że instytucja t. z. (Strohmännerów) na zgromadzeniach generalnych jest rzeczą niunikloną; po największej części sami akcyonaryusze wysyłają na takie zgromadzenia swych zastępców a więc (Strohmännerów); bez nich nie podobna odbyć zgromadzenie, bo nigdy niebędzie kompletu; nie upatruje on nie zdrożnego w tej instytucji. Rozdrążony zarzutem prokuratury, że Rada nadzorcza i Rada zawiadowcza były tylko narzędziami w ręku Ofenheima, oświadcza świadek podniesionym głosem, „że zarzut ten o ile tyczy się jego osoby od początku do końca jest nieprawdziwy“, albowiem wszystko co czynił, czynił z rozważą i musiał mieć to przekonanie, że wszystko dzieje się uczciwie. W długim wywodzie — z stanowiska fachowego — objaśnił świadek korzyści, jakie odniósł towarzystwo w skutek zaciągnięcia pożyczki u Richtera w Berlinie i w wyszukanych wyrazach podnosił spryt Ofenheima, okazany przy tej sposobności; potwierdził, że Ofenheim, w tej mierze postąpił sobie uczciwie i nie tylko że nie skrzywdził towarzystwa, ale zrobił mu wielką przysługę. Budowę drogi żelaznej uważa za dobrą. Na Radę zawiadowczą, nigdy nie wpływał Ofenheim.

Wacław Holeczek, emerytowany wyższy inspektor generalnej inspekcji austriackich dróg żelaznych, od r. 1866 był rządowym komisarzem przy posiedzeniach Rady zawiadowczej i generalnego zgromadzenia. W r. 1869 otrzymał od Ofenheima 600 zł. a ponieważ nie było tytułu do przyjęcia tej kwoty, nie chciał jej przyjąć. Ofenheim perswadował mu, że to mały podarunek za trudy i pracę, i że bez obawy może go przyjąć, ponieważ jest to zwyczajem we wszystkich towarzystwach kolejowych, że wynuczają małe remuneracje dla komisarzów rządowych, którzy od rządu za te czynności nie są płatni; ta remuneracja, według Ofenheima, była niejako prawem przyzwołaną. Przyjął tedy świadek i od tego czasu, aż do roku 1872 pobierał ją przy końcu każdego roku. W skutek tego wytoczono mu śledztwo dyscyplinarne za przyjmowanie podarunków w służbie i spensyowanie go. Na posiedzeniu zgromadzenia generalnego w dniu 28. maja 1866 r. podał on, niebędąc do tego wezwany, że wyższy urzędnik ministerstwa handlu zwiadał całą drogę żelazną ze Lwowa do Czerniowic i że budowę znalazł zupełnie wykonaną; nie powiedział on tu nieprawdy, ponieważ istotnie zwiadał tę linię wyższy inżynier. Maschek i c. k. radca Rinner. Świadek badał zawsze rachunki ruchu od pożyczki do pożyczki, i zdarzyło się niekiedy, że zakwestyonował niejedną pożyczkę, którą po wyjaśnieniach dokładnych i popartych dowodami, poprawiano. Członkowie Rady nadzorczej nigdy nie namawiali go do tego, ażeby w ich zastępstwie przedsiębrał rewizji rachunków. Prawie nigdy nie było wypadku, ażeby świadek był zmuszony do doniesienia rządowi o jakichś nieprawidłowościach; miał na zgromadzeniach przestrzegać tylko praw państwa, jeżeli więc członkowie Rady zawiadowczej wotowali dla siebie t. z. „dodatki na budowę“ — to nie widział on potrzeby donoszenia o tem rządowi, ponieważ nie były tu naruszone prawa państwa, lecz tylko, co najwyżej prawa akcyonaryuszów. Ofenheim nie nakłaniał go nigdy do nadużyć; świadek nie spostrzegł także nigdy, ażeby Ofenheim działał na własną korzyść.

Na te zeznania odpowiedział Ofenheim, że są prawdziwe, i że on namówił Holeczka do przyjęcia remuneracji, bo tak dzieje się na wszystkich kolejach. (D. c. n.)

GOSPODARSTWO I HANDEL.

○ Ruch na kolejach galicyjskich. W tygodniu ubiegłym dobiła się zima swych praw. Dnia 9go stycznia mieliśmy — 170 R. Dnia 11go wskazywał cieplomierz już tylko

— 110 Reaum. Zasiwy ozime spoczywają pod grubą warstwą śniegu, i ani w Galicji ani w Rosyi nie słyhać narzekania na ten stan. Ostre zima wpłynęła korzystnie na bandel zbożem, bo nawet po najgorszych drogach przewóz był łatwy; dowodem na to były stacje kolejowe w zachodniej Galicji, które zostały zasypane zbożem; przyczyniła się do tego jeszcze i ta okoliczność, że producenci mimo niskich cen zboża, pozbyć się je starają. Mają oni tylko tą jedną korzyść, że przewóz kosztuje ich niewiele. Obręb odbytu nie doznał żadnych zmian; przybyło tylko kilka stacji pogranicznych na górnym Szlasku, które zakupowały zboże dla swych młynów. — Kolej Lwowski — Czerniowiecka dowiozła w ubiegłym tygodniu 39.000 centnarów towarów; najwięcej wywoziła ona z Czerniowic i z Suczawy; z Czerniowic pszenicę a z Suczawy kukurudzę do Niemiec. Dla rumuńskich dróg żelaznych przywiezła ta kolej 5000 centnarów węgla kamiennego. Z drzewa wywoziła ona 5.225 centnarów. Z Haliśla wywoziła ona do Aussig i Piotrowic 800 centnarów manganu. Z bydła rzeźnego i opasowego wywoziła z swych stacji 723 sztuk wołów i 2221 sztuk trzody chlewnej. Ruch osobowy był ożywiony i lepszy niż o tej samej porze roku zeszłego. Kolej Karola Ludwika dowieziono z Rosyi do stacji pogranicznych Brody, Tarnopol, Husiatyn 47.000 centnarów zboża; w tej cyfrze mieszczą się także dowozy kołami z najbliższych okolic. Dowozy kolejną Kijowsko-Brzeską i Odesską były cokolwiek mniejsze. Bardzo znaczne transporty cukru na Wschód ożywiły obrót. Do górnego Szlaska wywożono siano. Ruch osobowy był ożywiony. — Kolej arcyksięcia Albrechta miała przez przedłużenie swej linii do Stanisławowa lepsze dochody tak z przewozu osób jakoteż towarów. W tych czasach będzie ona mieć znaczne transporty wołów. — Kolej Nad-Dniestrzańska zyskała niezmieranie wiele przez przedłużenie kolei Albrechta z Stryja do Stanisławowa; już w tym tygodniu miała znaczniejszy obrót tak zwanych drobnotek potrzebnych niezbędnie do zaspokojenia rozmaitych potrzeb domowych, przewiozła ona także 2300 centnarów oleju skalnego i wosku ziemnego tudzież 4820 centnarów drzewa. Ruch osobowy także się polepszył. — Kolej węgiersko-galicyska miała ruch normalny; wzmógł się tylko obrót mniejszych artykułów przewozowych. Do Budapesztu wywoziła ona w tym tygodniu tylko 1100 centnarów spirytusu, tudzież 3200 centnarów nasion olejnych, nareszcie 3200 ctr. maszyn i tenderów. Ruch osobowy był pomyślny. — Kolej Cesarza Ferdynanda przewiozła wszystkie transporty zboża i drzewa nadesłane jej z wschodniej Galicji, miała więc ruch ożywiony i dochody jak zwykle znaczne. W skutek mrozów wzmogły się bardzo transporty węgla kamiennego. Ruch osobowy był normalny.

Wiedeń 18. Stycznia. (Telegram Gazety Lwowskiej.) Przypęd wynosił 1448 węgierskich, 570 galicyjskich i 519 niemieckich wołów, razem 2237 sztuk. Mimo tak małej liczby, która pozostawała prawie o 1500 sztuk poza targiem z poprzedniego tygodnia, targ był gnuśny, i tylko w niektórych lepszych gatunkach można było osiągnąć nieco wyższe ceny. Przedawano węgierskie woły po 24 do 30 zł. 75 ct. za centnar, galicyjskie po 26 do 29 zł. za centnar, a niemieckie stajenne woły po 34 do 35 zł. 50 ct. za centnar. Począwszy od dnia dzisiejszego rzeźnicy z prowincyi muszą opłacać wiedeńskiemu stowarzyszeniu rzeźnickiemu po 2 centy od każdego wołu przy odpędzie.

OSTATNIA POCZTA.

(Proces Ofenheima.) W dalszym ciągu przesłuchania zeznał dnia 18. b. m. Liskowetz, że dla otrzymania zaliczki na kupon w końcu 1870, przedłożono rządowi prowizoryczny rachunek ruchu, w którym nie chciano wykazać niedoboru. Świadek jednak nie wie, czy buchhalter Brüll otrzymał na to przyzwolenie Ofenheima. Wykazano 300 zł. nadwyżki w nieobecności Ofenheima, nie przedkładano ważniejszych spraw Radzie zawiadowczej. Świadek niewie, ile akcyonaryusze otrzymali z sumy 190.000 funtów szterlingów, zapisanych na wydatki wstępne, i nie widział, co do tej sumy żadnych pokwitowań! Za przeprowadzenie wykupna gruntów otrzymał Ofenheim 10.000 funtów szterlingów od Brasseya; czy je zwrócił nie wie Ofenheim nie upoważniał go do odpisania 20.000 złr. wydanych na wykup gruntów, lecz jedynie polecił tę sprawę zaaranżować. Ofenheim polecił mu ile możności tanio progi wytargować. Ofert nie przesyłano Brasseyowi. Świadek mniemał, iż

progi na przestrzeń Stanisławów-Czerniowce kupowano na rachunek Towarzystwa kolei czern. Protokoły co do przejęcia robót, potrzebnych do ukończenia, Rada zawiadowcza zatwierdziła. Codo grobli Mihuczeńskiej, która pierwotnie wyjęta była z pod ugody, później osobną umowę zawarła. Świadek słyszał od Ofenheima, że mu fabrykanci ofiarowali 3 pr. prowizyi, którą mu Rada zawiadowcza przyznała, ztąd i rachunki z tej kwoty nie robiono. Rachunek znajdujący się w sądzie, zestawił Liskowetz, lecz nie pokazywał go nawet Ofenheimowi.

Liskowetz zeznał dalej, że przyniósł Ofenheimowi w dniu sekwestracji papiery, dotyczące 3 pr. prowizyi, wraz z papierami prywatnymi Ofenheima, i że Ofenheim te papiery spalił. Świadek mówi, iż sprzeciwiał się objęciu sprawiania parku dla kolei Czerniowce-Suczawa. Jest przekonania, że przeniesienie kwoty 550.000 złr. z linii A na linię B nie pokrzywdziło ani państwa ani akcyonaryuszów. Potwierdza dalej wiadome daty co do wszystkich koncesyonaryuszów kolei rumuńskiej. Nie wie czy Ofenheim przy pożyczce wymógł sobie jakie korzyści. Twierdzi, iż Strohmännerowie koniecznie są potrzebni.

Wiadomość o wylądowaniu Niemców w Zarauz jeszcze dotąd nie jest sprawdzoną. Karliści oświadczyli, iż stawiliby w takim przypadku silny opór; zaprzeczają też, aby mieli strzelać na bryg „Gustaw“; na zbiecie tego twierdzenia Lindana (konsula niemieckiego w Bajonnie) przytaczają, że załoga brygu dziękowała władzom karlistowskim. Zwróconoby statek, gdyby właściciele jego chcieli zapłacić cło. Sądzą, że kroki Niemiec sprowadzą energiczne wystąpienie marynarki hiszpańskiej przeciw stanowiskom karlistowskim u brzegów Guipuscoi.

Gladstone zrzekł się przywództwa stronnictwa *whigów* w parlamencie. W piśmie do Granvilla usprawiedliwia ten krok swój znużeniem i starością; sądzimy jednak, że są jeszcze inne, ważniejsze powody. Gladstone zapędził się zanadto w politykę kościelną i wbrew swemu postępowaniu w gabinecie występował ostro przeciw katolicyzmowi. Niekonsekwencya ta pozbawiła go musiała powagi. W Izbie gmin zastąpił go markiz Hartington, w Izbie lordów zaś będzie i nadal przywódcą lord Granville.

Przy ścisłym wyborze w departamencie Pyreneów otrzymał bonapartysta Cazeaux 29.630 a septenalisty Alicot 23.026 głosów; niewiadomy tylko jeszcze wynik głosowania w dwóch gminach.

Z Madrytu 18. stycznia telegrafują: Atak Karlistów na Molix został odparty. Okręty hiszpańskie przybyły wczoraj do Zarauz, przygotowują się do energicznego wystąpienia przeciw Karlistom.

Dekret królewski upoważnia ministra finansów do emisji piastów w sumie 42½ miliona wewnętrznych tytułów długu.

Seminaryum duchowne w Fuldzie zostało wczoraj przez rząd zamknięte.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Wiedeń 18. stycznia (Proces Ofenheima.) Na wieczornem posiedzeniu przesłuchiowano dalej Liskowetza. Zeznaje na pytanie prokuratora, że rewizorowie przeglądali rachunki obrotu, a rachunki z wykupna gruntów prowadzone były w prywatnych księgach Ofenheima. Przewodniczący odczytał pismo brata Ofenheima do pani Ofenheim, doradzające udzielenie pożyczki żądanej przez Liskowetza, ażeby tenże nie złożył szkodliwych zeznań. Świadek mówi, że Ofenheim odmówił pożyczki. Obwiniony oświadcza, że uczynił to dlatego, iż wśród toczącego się procesu nie chciał zawierać podobnych interesów. Zeznania Liskowetza co do spalania tajnego aktu nazywa obwiniony pomyłką. Sąd uchwalił nie odbierać przysięgi od Liskowetza. Starszy inżynier kolei Czerniowieckiej Wierzbicki mniema, że przedsięwzięcie budowy uczyniło zadość swoim zobowiązaniom. W r. 1872 spostrzegł pomniejsze uszkodzone obiekty. Przyczyną uszkodzenia był pośpiech w robocie. Personal był zupełnie wystarczający do nadzorowania kolei. Budowa ziemna była dobra a progi jego przestrzeni zupełnie odpowiadały wymaganiom. Zatwierdzone przez rząd plany zostały wykonane. Świadek odpięra twierdzenie, że na grobli Mihuczeńskiej w zimie robiono nasypy. Świadek tłumaczy, w jaki sposób suma odszkodowania za niewykończone roboty została oznaczoną przez oszacowanie tych robót. Przy objęciu kolei grobla Mihuczeńska była spokojna. Suma 12.000

złr. przeznaczona na tę groblę, wydała się świadkowi wystarczającą. Inne groble były dobre w chwili objęcia. Progi na linii B. były odpowiednie. Świadek mówi, że mimo najlepszego materiału usuwiska na grobli nie zostaną uchylone, dopóki grunt nie jest spokojny. Oesterreicher, szef bióra dla konserwacji kolei czerniowieckiej zeznaje, że przedsięwzięcie budowy uczyniło zadość swoim zobowiązaniom. Budowa ziemna, na ziemna i obiekty były dobre. Progi musiały być także dobre, skoro do roku 1874. wymieniano tylko 340/0. Świadek potwierdza w ogóle zeznania poprzedniego świadka o grobli Mihuczeńskiej. Powodami przerw w komunikacji były wypadki elementarne. Schiffkorn zeznaje, że w jego systemie budowania mostów, który okazał się dobrym na innych kolejach, zrobiono zmiany dla kolei Czerniowieckiej, czego żądała komisya rządowa. Świadek mniema, że most załamał się w skutek wykolejenia pociągu. Most normalnie wystawiony kosztowałby, był o 6.000 złr. mniej. Obwiniony oświadcza, że Schiffkorn spowodował słabsze zbudowanie mostu. Przewodniczący czyta pisma dyrekcyi czeskiej kolei północnej i kolei Turnau-Kralup zaprzeczające twierdzeniu Ofenheima, jakoby przy założeniu tych kolei wypłacano zyski założycielowi. Następnie obrońca dr. Neuda żąda w drugiej mowie, przeciw której występuje prokurator przesłuchania ministra handlu, Bekauera, Plenera i radcy dworu Fetterle. Sąd zastrzegł sobie decyzję w tej sprawie.

Wiedeń 18. stycznia. Fremdenblatt dowiaduje się ze źródła najlepiej poinformowanego, że sprawa podgórszka bierze obrót niebezpieczny. Jako warunek spełnienia wyroku na Turkach skazanych za rzeź podgórszka stawia rząd turecki żądanie, ażeby podejrzani o współudział w zbrodniach Czarnogórcy byli poprzednio za granicę odstawieni i na ziemi tureckiej przez tureckie sądy osadzeni i ukarani. Książę Czarnogóry stanowczo odparł to żądanie a W. Wezyr stanowczo przyniem się upiera. Wzburzenie w Czarnogórze jest silne. Książę nie długo zdoła powstrzymać ludność od gwałtownej satysfakcyi.

Budapeszt, 18. stycznia. Közérdek uważa sprawę podgórszka za załatwioną wskutek ustąpienia tureckiego ministra.

Berlin, 18. stycznia. Komisya bankowa przyjęła ustawę bankową według ustaw powziętych przy drugim czytaniu. Parlament uchwalił ustawę o małżeństwie cywilnem do §. 76.

Fulda, 18. stycznia. Po zamknięciu seminaryum rząd położył sekwestr na cały majątek biskupi.

Berlin, 18. stycznia. Post donosi: Rząd hiszpański przedstawił w sprawie statku „Gustav“ propozycje, czyniące zadość wszystkim pretensjom niemieckim.

Paryż, 18. stycznia. Przy ścisłym wyborze w departamencie górnych Pyreneów bonapartysta Cazeaux otrzymał większość.

Madryt, 18. stycznia. Hiszpańskie okręty wojenne przybyły 17. stycznia pod Zarauz i przygotowują atak na Karlistów.

Odpowiedz. redaktor: Władysław Kozłowski.

Pod artystycznym kierownictwem BOLESŁAWA ZADNOWSKIEGO.

W A N D A

Opera w trzech aktach w pięciu odsłonach, muzyka Fr. Dopplera, przekład A. Urbańskiego Kapelmistrz pan Szirer.

O S O B Y:

Starosta	P. Borkowski.
Wanda, jego córka	Pni. Jakowicka.
Janusz, narzeczony Wandy	P. Koncewicz.
Timur, naczelnik Tatarów	P. Zakrzewski.
Fendi Aga	P. Wojnowski.
Derwisz	P. Mikulski.
Goniec królewski	P. Dyliński.
Turecki wojownik	P. Zieliński.
Jeden z ludu	P. Salamon.

Zdenko, stary sługa Starosty
Wiesniacy, wiesniaczki z okolic Krakowa, polscy wojownicy, lud, Tatarzy, odaliski, niewolnicy, muzycy. Rzeź dzieje się w 1. akcie w okolicach Krakowa, w 2. i 3. pod murami Wiednia w r. 1863.

Reżyser pan Mikulski.
W akcie 1. panna Adler z Cordebaletu warszawskiego, odtąnczy MAZURA solo, w drugim akcie TANIEC HISZPAŃSKI
Na zakończenie obraz: Sobieski pod Wiedni.

OD EKSPEDYCYI.

Do dzisiejszego numeru dołącza się zaproszenie do przedpłaty na pisma ludowe:

„Wieniec“ i „Pszczołka“

(175 2-3) **E d y k t.**

L. 23.740. C. k. Sąd obwodowy w Tarnowie zawiadamia z życia i miejsca pobytu niewiadomych Tadeusza Brzozowskiego Jana i Teresę Rudnickich, Wincentego Dylewskiego, Antoninę de Rozbierskie Osterreicher, Efraima Geisslera, Adama Rościszewskiego, Teodora Koes, Maryanny Żuławskiej, Anastazy Szymańskiej, Stanisława Wodnickiego, Jana Męcińskiego, Antoniego Morbitza, Ludwika Stojowskiego, Franciszka Babel de Frohnsberg, masy spadkowej Jana Strzembosza, a względnie jego nieznanych spadkobierców Antoniego Stadnickiego, Antoniego Schustera, Franciszka Ksawerego i Banewenutę hr. Mussey, Jana Christianego, Teodora Copiertes de Tergonde, nieletnich spadkobierców po Janie Skrzyneckim, Hiacentego Żurawskiego, masy spadkowej Augustyna Muszyńskiego, a względnie jego nieletnich spadkobierców Teodora Koes, Jana Raczyńskiego, domu handlowego Stöger et Rusinowski, tudzież dla z życia i miejsca pobytu niewiadomych spadkobierców Ignacego hr. Stadnickiego, Bronisławy, Konstantego i Anieli Stadnickich, iż przeciw nim Franciszek Schnell i Majer Berell wytoczyli pozew o przyznanie reszty ceny kupna dóbr Radomyśl na rachunek zalegających jeszcze odsetek od sumy 3000 duk. z pn. na VII miejscu Tabeli płatniczej byłego c. k. Sądu szlacheckiego w Tarnowie z dnia 15. Marca 1833. L. 12.369 kolokowanej, na który obrona w myśl przepisów postępowania pisemnego w przeciągu dni 90 wniesiona być ma.

Wzywa się zatem pomienionych pozwanych, ażeby w powyż wyznaczonym czasie obronę do tutejszego Sądu wnieśli, lub też ustanowionemu dla nich kuratorowi adw. p. Dr. Tokarzowi, któremu zastępcę w osobie adw. p. Dr. Pietrzyckiego nadano, potrzebnych środków obrony dostarczyli, gdyż w przeciwnym razie spór wytoczony z wymienionym kuratorem według ustawy sądowej przeprowadzonym będzie, a pozwani wszelką szkodę z zaniedbania swego wynikłą, sobie samym przypisać będą musieli.

Z Rady c. k. Sądu obwodowego.

Tarnów, 17. Grudnia 1874.

(24 2-3) **Ogłoszenie.**

L. 11132. C. k. Sąd powiatowy w Brzeżanach podaje do wiadomości, że celem ściągnięcia przez Abba Aszkanaży przeciw Adalbertowi i Teofilowi Brandłowi wyrokiem połubownym z dnia 30. Listopada 1868. wywołanej kwoty 194 zł. a. w. z pn. pozwoloną została publiczna sprzedaż realności pod l. k. 232/18 w Brzeżanach położonej, dłużników własnej, która się na dniu 19. Lutego i 19. Marca 1875. każdą razą o 10. godzinie przed południem w tutejszym Sądzie pod następującymi warunkami odbędzie:

1. Za cenę wywołania stanowi się cenę szacunkową 495 zł. 10 ct. a. w.
2. Rzeczona realność przy pierwszym terminie powyżej lub za cenę szacunkową, przy drugim terminie także poniżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

Inne warunki licytacyjne mogą być w tutejszej registraturze przejrzane.

O tej licytacji zawiadamia się strony interesowane i wiadomych wierzycieli, zaś z miejsca pobytu niewiadomą Antoninę Zarnowską i innych niewiadomych wierzycieli przez edykta i kuratora adwokata Dr. Gottlieba.

Z c. k. Sądu powiatowego.

Brzeżany, 16. Grudnia 1874.

(23 2-3) **E d y k t.**

Nr. 68.528. C. k. Sąd krajowy jako handlowy we Lwowie niniejszym edyktem wiadomo czyni, że Gabriel Szczeniński przeciw Zygmuntowi Kammerling pod dniem 18 Lipca 1874. do l. 41.612 pozew o zapłatę sumy wekslowej 64 zł. w. a. z pn. wniósł, w skutek którego też Sąd krajowy wydał przeciw pozwanemu w dniu 24. Lipca 1874. nakaz zapłaty sumy 64 zł. w. a. z pn.

Ponieważ miejsce pobytu Zygmunta Kammerlinga nie jest wiadomem, ustanowił c. k. Sąd krajowy do zastępowania jego i nad jego koszt i niebezpieczeństwo tutejszego adw. Dr. Kuczkiewicza z substytucją adw. Dr. Berlinera kuratorem, z którym niniejsza sprawa wedle ustawy sądowej dla Galicyi przepisanej przeprowadzona będzie.

Niniejszym więc edyktem wzywa się pozwanych, aby w należytych czasie osobiście stanął lub potrzebne tytuły prawne ustanowionemu zastępcy udzielił, lub innego zastępcę ustanowił i Sądowi oznajmił, słowem stosownych do obrony środków użył, gdyż wynikające z zaniedbania złe skutki sam sobie przypisać będzie musiał.

Lwów, 5. Grudnia 1874

(153 2-3) **E d y k t.**

L. 8601. C. k. Sąd powiatowy w Białej ogłasza niniejszem, iż celem zaspokojenia wierzycieli Karola Lengsfelda w ilości 154 talarów 20 sgr. z pn. przedsięwzięcie przymusową sprzedaż realności pod l. 76 w Straconce położonej do Michała Piescha należącej w dniu 15. Lutego 1875. i w dniu 15. Marca 1875. zawsze o godzinie

nie 10. przed południem w biurze II.

Wartość szacunkowa tej realności wynosi 740 zł. 44 ct. w. a., poniżej której takowa na powyższych terminach sprzedana nie będzie.

Chęć kupna mający obowiązany jest złożyć przed rozpoczęciem licytacji wadium w kwocie 75 zł. w. a.

Resztę warunków licytacji i wyciąg hypoteczny przejrzeć można w registraturze sądowej.

Biała dnia 10. Listopada 1874.

(8 2-3) **E d y k t.**

L. 23145. C. k. Sąd obwodowy tarnowski podaje do publicznej wiadomości, że w skutek zawezwania ze strony c. k. Sądu krajowego wiedeńskiego z dnia 13. Listopada 1874. l. 89.415 celem zaspokojenia wierzycieli c. k. uprzw. banku narodowego w sumie 10.735 zł. 13 ct. w. a. z pn. odbędzie się sprzedaż przez licytację dóbr Łuszwice z przysiółkami Starawieś i Smyków w trzech terminach na dzień 8. Lutego, 8. Marca i 12. Kwietnia 1875. o godz. 10. przed południem wyznaczonych.

Cenę wywołania stanowić będzie wartość 29.000 zł. w. a., wadium 2900 zł.; nabywca winien wykazać c. k. Sądu krajowego wiedeńskiego z dnia 13. Listopada 1874. l. 89.415 celem zaspokojenia wierzycieli c. k. uprzw. banku narodowego w sumie 10.735 zł. 13 ct. w. a. z pn. odbędzie się sprzedaż przez licytację dóbr Łuszwice z przysiółkami Starawieś i Smyków w trzech terminach na dzień 8. Lutego, 8. Marca i 12. Kwietnia 1875. o godz. 10. przed południem wyznaczonych.

Resztę ceny kupna zapłacić ma nabywca w dniach 30. po doręczeniu mu tabeli płatniczej, i opłaci od tejże 60/100 półrocznie z góry.

Resztę warunków licytacyjnych i wyciąg hypoteczny przejrzeć można w registraturze sądowej.

O tem zawiadamia się chęć kupienia mających egzekutorów, wierzycieli hipotecznych, a mianowicie tych, którzy po dniu 5. Października 1874. do hypoteki weszli, lub którym uchwała sprzedaż pozwalająca, doręczoną nie będzie, do rąk kuratora pana adwokata Ringelheima z zastępstwem pana adw. Forysty.

Tarnów dnia 10. Grudnia 1874

(162 2-3) **Obwieszczenie.**

Nr. 6206. C. k. Sąd powiatowy w Krzeszowicach podaje do powszechnej wiadomości, iż celem uzyskania sumy 32 zł. 20 ct. w. a. odbędzie się w kancel. c. k. Sądu powiatowego w Krzeszowicach dnia 1. Lutego, 1. Marca i 5. Kwietnia 1875. zawsze o godzinie 10. rano publiczna przymusowa sprzedaż dwóch realności włościańskich pod liczbami 65 i 25 w Igocie położonych, do Kaźmierza Czupioła i Piotra Piątka należących a sądownie na 540 zł. oszacowanych.

Wadium wynosi zł. 60 w. a.

Opis realności i warunki licytacyjne są w registraturze sądowej do przejrzania.

O czem się chęć kupna mających z tem dołożeniem zawiadamia, że zajęta realność dopiero na trzecim terminie licytacyjnym i niżej ceny szacunkowej sprzedana będzie.

C. k. Sąd powiatowy
Krzeszowice dnia 10. Grudnia 1874.

(158 2-3) **E d y k t.**

L. 9663. C. k. Sąd powiatowy miejsko-delegowany w Tarnopolu zawiadamia, iż w sprawie egzekucyjnej Józefa Seidnera przeciw Feliksowi Jędrzejowskiemu o ściągnięcie sumy 118 zł. w. a. z pn. odbędzie się publiczna sprzedaż realności włościańskiej pod l. 58 w Petrykowie, dłużnika własnej, oszacowanej na 1190 zł. w. a. ciała tabularnego nie stanowiącej, w trzech terminach: dnia 5. Lutego 1875. o. i 19. Marca 1875. w lokalnościach Sądu, każdą razą o godzinie 10. przed południem.

Wadium 120/100 ceny szacunkowej wynosi 140 zł. a. w.

C. k. Sąd powiatowy m. del.
Tarnopol, 20. Grudnia 1874.

(156 2-3) **E d y k t.**

L. 24.02. C. k. Sąd obwodowy w Tarnowie podaje do powszechnej wiadomości, że na prośbę Windli Lipine celem zaspokojenia przyznanej prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 2. Marca 1865. l. 2891 sumy wekslowej 518 zł. 75 ct. w. a. z pn. odbędzie się licytacja części (połowy) realności pod l. 145 i 298 w Tarnowie na Zawalu położonej, dłużnika Chaima Kleinhändlera własnej w trzecim terminie na dniu 12. Lutego 1875. o godzinie 10. przed południem w gmachu tutejszo-sądowym pod następującymi ułatwającymi warunkami:

1. Za cenę wywołania stanowi się zgodnie wydobytą wartość wspomnianej połowy realności w kwocie 9856 zł. 7 1/2 ct. w. a., która także niżej ceny szacunkowej licytowaną i sprzedaną zostanie.
2. Każdy chęć kupna mający obowiązany jest jako wadium sumę 500 zł. w. a. do rąk komisji licytacyjnej albo wótowce, albo w obligacjach państwa lub w listach zastawnych galicyjskich Instytutu kredytowego ziem-

skiego, lub wreszcie w obligacjach indemnizacyjnych okręgu Krakowskiego lub Lwowskiego podług kursu w dniu licytacji lub poprzedniego dnia notowanego, złożyć.

Wadium najwięcej ofiarującego zastrzymanem, innym zaś licytującym zaraz po ukończeniu licytacji zwróconem zostanie.

Bliższe warunki licytacji tej, wyciąg z ksiąg gruntowych i akt oszacowania przejrzeć może każdy chęć kupna mający w tutejszo sądowej registraturze.

Tarnów dnia 17. Grudnia 1874.

(176 3-3) **Obwieszczenie.**

L. 1642. Celem obsadzenia posady nadzorczy dróg powiatowych i gminnych w Drohobyczkim powiecie z roczną płacą 600 zł. w. a. rozpisuje Wydział powiatowy niniejszem konkurs.

Ubiegający się o tę posadę mają wnieść podania do Wydziału powiatowego w Drohobycz najdalej do 1. Marca 1875. i wykazać w takowem dowody odpowiedniego uzdolnienia w służbie drogowej.

Z Wydziału powiatowego.
Drohobycz, 30. Grudnia 1874.

(37 2-3) **E d y k t.**

L. 1746. C. k. Sąd powiatowy w Jordanowie zawiadamia niniejszem nie wiadomą co do miejsca pobytu Annę Sułochową, że przeciw niej i innym wniosła Agata Mirkowa pozew o zapłatę kwoty 215 zł. tytułem części spadkowej po Franciszku Sułocha i że w skutek tego pozwu termin w tutejszym Sądzie do postępowania sumarycznego na dzień 12. Lutego 1875. o godzinie 9. przed południem wyznaczonym, a dla niej kuratorem ad actum w osobie Wawrzyńca Sułochy ze Sidziny ustanowiony został.

Wzywa się tedy Annę Sułochową, by temuż kuratorowi potrzebne do obrony dokumenta i dowody udzieliła lub innego pełnomocnika sobie obrała lub też sama do Sądu się stawiła, gdyż inaczej wynikłe ze zaniebdania skutki sama sobie by przypisać musiała.

C. k. Sąd powiatowy.
Jordanów dnia 16. Października 1874.

(33 2-3) **Obwieszczenie.**

L. 4025. C. k. Sąd powiatowy w Rożniatowie podaje do wiadomości, że celem zaspokojenia wywołanej przez Jakima Pawłow przeciw Piotrowi Bajczukowi kwoty 25 zł. w. a. z pn. przeprowadzoną zostanie w zabudowaniu sądownem przymusowa sprzedaż posiadłość pod Nr. kons. 87 w Krechowicach położonej na dniu 8. Lutego 1875. i na dniu 12. Marca 1875. o godzinie 10. zrana za cenę wywołania lub wyżej tejże zaś na dniu 19. Kwietnia 1875. o godzinie 10. zrana także niżej tej ceny.

Cenę wywołania stanowi cena szacunkowa w kwocie 50 zł. w. a. zaś wadium przed rozpoczęciem licytacji złożyć się mające 10/100 tejże w kwocie 5 zł. a. w.

Inne warunki licytacji mogą być w tutejszej registraturze przejrzane.

C. k. Sąd powiatowy.
Rożniatów, 20. Listopada 1874.

(32 2-3) **E d y k t.**

L. 6280. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia pretensyi w kwocie 187 zł. 51 ct. a. w. z pn. uprz. zakładowi kredytowemu włościańskiemu u Mikołaja Pacana a względnie tegoż należącej masy się należącej, odbędzie się na dniu 8. Lutego, 8. Marca i 5. Kwietnia 1875. każdą razą o godzinie 10. przed południem w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności pod l. 18 w Świętem położonej, do Mikołaja Pacana, a względnie tegoż leżącej masy należącej, ciała tabularnego nie stanowiącej, na 800 zł. w. a. oszacowanej, pod warunkami wuchwale z d. 25. Listopada 1874. l. 6280 wyszczególnionemi, na którą chęć mających kupna, z prawem przeglądu protokołu zajęcia i oszacowania z 24. Czerwca 1869. tudzież warunków licytacyjnych się zaprasza.

Radymno dnia 25. Listopada 1874.

(25 2-3) **E d y k t.**

L. 66431. C. k. Sąd krajowy lwowski wzywa posiadaczy zgubionego—wedle podania Juliana Strzeleckiego—kwitu zastawniczego c. k. uprz. gal. akcyjnego Banku hipotecznego Nr. 17.033 dtdo. 16. Października 1873. na zastawione za kwotę 265 zł. w. a. z terminem wykupna dnia 16. Kwietnia 1874. kosztowności, jakoto: pierścionek i kulczyki z brylantami razem na 409 zł. w. a. oszacowane, ażeby powyższy kwit w przeciągu roku od dnia trzeciego ogłoszenia niniejszego edyktu w Gazecie Lwowskiej licząc tutejszemu c. k. Sądowi krajowemu tem pewniej przedłożyli, ileże w razie przeciwnym kwit ten po upływie powyższego terminu za umorzony uznany zostanie.

Z c. k. Sądu krajowego
Lwów dnia 12. Grudnia 1874.

(31 2-3) **E d y k t.**

L. 6269. C. k. Sąd powiatowy w Radymnie ogłasza niniejszem, że celem zaspokojenia pretensyi, zakładowi kredytowemu włościańskiemu w kwocie 143 zł. 88 ct. w. a. z pn. u Mikołaja Rabiaka się należącej, od-

będzie się na dniu 8. Lutego, 8. Marca i 5. Kwietnia 1875. o godzinie 10. zrana w Sądzie tutejszym publiczna sprzedaż realności do dłużnika Mikołaja Rabiaka należącej pod Nr. 10 w Stebniku położonej, ciała tabularnego niestanowiącej, na 300 zł. w. a. oszacowanej, na którą chęć mających kupna z prawem przeglądu protokołu zastawniczego opisanie i oszacowanie, tudzież z prawem przeglądu warunków licytacyjnych, w uchwale z 23. Listopada 1874. l. 6269 wyszczególnionych się zaprasza.

Radymno dnia 23. Listopada 1874.

(132 2-3) **E d y k t.**

L. 30062. C. k. wyższy Sąd krajowy Lwowski podaje w myśl ustawy z dnia 25. Lipca 1871. l. 96 Dz. p. P. do powszechnej wiadomości, że wskutek prośby Atanazego Lubieńskiego o utworzenie nowego ciała tabularnego dla jego realności pod l. k. 38 na przedmieściu Podgórze w Przemysłu, powiecie tamt-sądowym, i w tamtejszej gminie podatkowej położonej, składającej się z domu murewanego stajni i drewni tudzież ogrodu mierzącego 276 1/2 sążni i gruntu budowlanego pod powyższymi budynkami granicząc na wschód z drogą publiczną i z traktem Dobromilskiego na Podgórze prowadzącą, na południe z drogą z Podgórze ku ruskiej katedrze wiodącą, na zachód z realnością pod l. k. 22 a na północ z realnością pod l. k. 56 położoną, c. k. Sądowi obwodowemu w Przemyslu poleconem zostało, ażeby tenże wygotował projekt utworzyć się mającego ciała tabularnego, który to projekt w tymże c. k. Sądzie obwodowym przejrzany być może, a od dnia 1. Kwietnia 1875. za księgę gruntową uważany będzie również oznajmia się, że od dnia 1. Kwietnia 1875. począwszy, nowe prawa własności, zastawu, i inne prawa hipoteczne na wyż opisaną nieruchomości jako nowe ciała tabularne do księgi gruntowej wciągając się mającej, tylko przez wpis do księgi hipotecznej nabyte, ograniczone na innych przeniesione, uchylone być mogą.

Równocześnie wzywa c. k. wyższy Sąd krajowy wszystkich, którzyby

a) na zasadzie praw, przed dniem otwarcia tego nowego ciała tabularnego nabytych, domagali się zmiany wpisanych tamże stosunków własności i posiadania, bez różnicy, czy zmiana ta przez dopisanie, odpisanie lub przepisanie, przez sprostowanie, oznaczenia nieruchomości, lub połączenia ciała hipotecznych, czyli też w inny sposób nastąpić ma;

b) już przed dniem otwarcia nowego ciała tabularnego na nieruchomości tej, lub na jej częściach nabyli prawa zastawu, służebności, lub inne prawa do wpisu hipotecznego przydatne, o ile prawa te jako należące do dawniejszego stanu biernego, wpisane być mają, a przy założeniu nowego ciała tabularnego weciągnięte nie zostały, ażeby w c. k. Sądzie obwodowym w Przemyslu swoje oznajmienie do dnia 31. Marca 1875. tem pewniej wnieśli, ileże w przeciwnym razie utracą prawo oznajmić się mających roszczeń przeciw osobom trzecim, które na mocy niezaprzeczonych wpisów w nowej księdze gruntowej zawartych, prawa hipoteczne w dobrej wierzy nabędą.

Z c. k. wyższego Sądu krajowego.
Lwów, 30. Grudnia 1874.

(9 2-3) **E d y k t.**

L. 23.739. C. k. Sąd obwodowy w Tarnowie zawiadamia niniejszym nieznajomego z miejsca pobytu Michała Schnitzla, iż celem doręczenia mu uchwały tabularnej z dnia 16. Lipca 1874. l. 14.168 ustanowił dla niego kuratora ad actum adw. Dr. Tokarza i temuż rzeczoną uchwałę wręcza.

Z Rady c. k. Sądu obwodowego.
Tarnów, 10. Grudnia 1874.

(85 2-3) **E d i f t.**

3 65.278. Von Seiten des k. k. Lemberger Landesgerichtes wird hiemit der Befehl des nach Angabe der Emilio Schiefer geboren Barasch, als Bevollmächtigten des Ezechiel Barasch, in Verlust gerathenen dem Ezechiel Barasch zugefallenen beglaubigten ab-schriftlichen Erlasses der Lemberger k. k. Grundentlastungs-Fondsfasse dtdo. 17. Mai 1869 Nr. 34, über eine als theilweise Heirats-Cautio der Regimentsärztes - Wittve Emilie Schiefer geb. Barasch vinkulirte Grundentlastungs-Obligation Nr. 1923 pr. 1000 fl. auf-gefordert, den oberwähnten abschriftlichen Er-lasse binnen der Frist von Einem Jahre sechs Wochen und drei Tagen, von der dritten Edbittseinführung an gerechnet, um so gewisser hiergerichts vorzulegen und sein Recht darauf darzuthun, als sonst solcher nach Ablauf der obigen Frist über weiteres Anlangen der inter-essirten Partei für amortisirt erklärt werden wird.

Vom k. k. Landesgerichte.
Lemberg, den 19. Dezember 1874.

(178 2-3) E d y k t.

L. 1401. C. k. Sąd powiatowy w Lubaczowie podaje niniejszym do powszechnej wiadomości, że na dniu 21. Stycznia, 25. Lutego i 30. Marca 1875. każdą razą o godzinie 10. przed południem odbędzie się w tutejszym c. k. Sądzie, celem ściągania dłużnej kwoty 120 zł. w. a. wraz z 300,0 od 18. Sierpnia 1872. bieżącymi odsetkami i kosztami egzekucyjnymi 5 zł 8 ct., 6 zł. 17 ct., 3 zł. 20 ct. i 7 zł. 17 ct. już przyznanymi tudzież kosztami niniejszego podania w kwocie 4 zł. 11 ct. w. a. na rzecz Hersza Katza, przymusowa sprzedaż w drodze publicznej licytacji realności pod Nr. k. 40 w Dąbrowie położonej, małżonków Oleksy i Katarzyny Hejdaków własnej, przedmiotem ksiąg gruntowych niebędącej na 200 zł. oszacowanej z tem że na pierwszych dwóch terminach tylko powyżej ceny szacunkowej lub za takową zaś na trzecim i poniżej takowej z resztą pod warunkami które każdy chce kupna mający w tutejszej registraturze przegladnąć może, ta realność sprzedana będzie.

C. k. Sąd powiatowy.

Lubaczów, 27. Września 1874.

(194 2-3) Ogłoszenie konkursu.

K. 26.569. Celem nadania stypendyum z fundacji ś. p. Kajetana hr. Lewickiego o rocznych 300 zł. w. a. ogłasza się niniejszem konkurs.

Stypendyum to przeznaczone jest dla młodzieńca uboższego, urodzonego w Galicyi, oddającego się nauce sztuk pięknych.

Przy równem uzdolnieniu zastrzega list fundacyjny szczególne uwzględnienie dla synów oficjalistów, pełniących służbę w dobrach, należących do ordynacji ś. p. fundatora.

Prawo nadawania stypendyum służy obecnie JW. Zofii z hr. Lewickich hr. Siemieńskiej-Lewickiej.

Ubiegający się o stypendyum, mają wnieść swe podania do Wydziału krajowego, a to najdalej do 20. Lutego 1875. dołączając doń metrykę, świadectwo ubóstwa, i dowody dotychczasowego postępu w naukach w ogóle, w szczególności zaś dowody postępu i zamiłowania w obranej gałęzi sztuk pięknych.

Prawo do poboru otrzymanego stypendyum trwa przez lat cztery, jeżeli stypendysta przed upływem każdego roku złoży zadowolniające próby prac swych w zawodzie artystycznym.

Stypendyum wypłaca się w półrocznych ratach z dołu, w razie jednak podróży za granicę wolno jest stypendystę zażądać zaliczki na rachunek stypendyum aż do wysokości 100 zł. w. a.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Lwów dnia 9. Stycznia 1875.

(66 1-3) E d y k t.

L. 13.765. C. k. Sąd obwodowy w Przemyślu podaje do powszechnej wiadomości, iż po ułożeniu na dniu 17. Września 1874. ułatwiających warunków licytacyjnych, rozpisuje się celem zaspokojenia sumy wekslowej 1062 zł. 50 ct. a. w. z odsetkami po 60/0 od dnia 19. Października 1864. bieżącymi, kosztami sądowymi w ilości 5 zł. 38 ct. a. w. tudzież kosztów egzekucyjnych w ilościach 6 zł. 53 ct., 4 zł. 22 ct., 2 zł. 51 ct. i 228 zł. 92 1/2 ct. a. w. ponowną przymusową licytacyjną sprzedaż dóbr Brzuska i Huta Wielka w obwodzie Sanockim położonych, jak Dom. 285 pag. 241 n. 13 haer. dłużniczki Zofii Ringel własnych, na rzecz proszącej Rebeki Robinsohn, która to licytacja publiczna odbędzie się w gmachu c. k. Sądu obwodowego w jednym terminie a to w dniu 18. Lutego 1875. o 10. godzinie przed południem z postanowieniem, że na tym terminie dobra te i niżej ceny szacunkowej w kwocie 85.235 zł. 75 ct. a. w. wyrachowanej za każdą ofiarowaną cenę kupna sprzedane będą.

Blizsze warunki mogą być w registraturze c. k. Sądu obwodowego przejrzane. Przemyśl dnia 9. Grudnia 1874.

(67 2-3) E d y k t.

L. 16.457. C. k. Sąd obwodowy w Przemyślu ogłasza, iż do spadku ś. p. Karola Müllera de Neckarsfeld 26. Grudnia 1871. w Igiozie zmarłego, konkurują wedle ustanowionego porządku dziedziczenia, przez głowę zmarłego brata Ludwika Müllera de Neckarsfeld tegoż dzieci pełnoletni Karol, i nieletni Antoni i Wilhelmina żemżna Matuzewska.

Gdy miejsce pobytu tych spadkobierców tudzież opiekuna nieletnich, którego nazwisko także nieznane Sądowi wiadome, wzywa Sąd tychże, ażeby do roku od dnia dzisiejszego licząc, w Sądzie się zgłosili i oświadczenie spadkowe wnieśli, inaczej rozprawa spadkowa ze zgłoszonymi spadkobiercami i kuratorem dla powyższych spadkobierców w osobie p. adw. Illasiewicza z za-

stępstwem p. adw. Łużeckiego ustanowionych przeprowadzoną zostanie.

Z c. k. Sądu obwodowego Przemyśl, 16. Grudnia 1874.

(94 2-3) E d y k t.

L. 35.144. C. k. Sąd krajowy krakowski zawiadamia niniejszym edyktem pana Wojciecha Gancarczyka, że przeciw niemu i p. Maryi Gancarczykowej pan Franciszek Trzeciecki o zapłacenie sumy wekslowej 500 zł. w. a. z pn. wniósł pozew, w załatwieniu którego wydano w dniu 12. Stycznia 1874. do l. 572 nakaz zapłaty tejże sumy z pn.

Gdy miejsce pobytu pozwanego Wojciecha Gancarczyka nie jest wiadomem przeto c. k. Sąd w celu zastępowania go na koszt i niebezpieczeństwo jego tutejszego adw. Dr. Kaufmanna kuratorem nieobecnego ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy o postępowaniu w sprawach wekslowych przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanemu, aby potrzebne dokumenta ustanowionemu dla niego zastępcy udzielił lub innego obrońcę sobie wybrał i o tem c. k. Sądowi doniósł, w ogóle zaś aby swych środków do obrony użył, w razie bowiem przeciwnym wynikłe z zaniedbania skutki sam sobie przypisać by musiał.

Kraków 11. Grudnia 1874.

(68 2-3) E d y k t.

L. 3112. C. k. Sąd powiatowy w Żmigrodzie wzywa nieobecnego z miejsca pobytu niewiadomego Reginę i Jana Pudysz, aby się w przeciągu roku do Sądu zgłosili i swoje oświadczenie do przyjęcia spadku po zmarłym w Kątach dnia 17. Stycznia 1855. ich ojcu Janie Pudysz złożyli, gdyż inaczej pertraktują spadku z ustanowionym dla nich kuratorem Józefem Nawracaj z Kątów i deklarowanymi współspadkobiercami przeprowadzoną zostanie.

Żmigród 7. Października 1874.

Doniesienia prywatne.

Przewyborne przez „Suez-Odesse“ sprowadzane

Herbaty chińskie

po złr. 4.60, 3.50, 3.40, 2.80 i 1.50, wysiewki z herbaty po złr. 1.20 za fant wagi wiedeńskiej tylko w bandlu

Stanisława Markiewicza

we Lwowie.

Jest zaraz do sprzedania

pod korzystnymi warunkami

cały klucz

w powiecie jaworowskim

obejmujący kilka tysięcy morgów przestrzeni, jako też piękne lasy, wielki staw i różne realności miejskie.

Blizsza wiadomość w kancelaryi adwokata Dr. Dzidowskiego we Lwowie l. 2. ulica Kościuszki. (155 3-3)

Bez bólu

lekami nieszkodliwymi leczę podług najnowszej i najdoskonalszej metody **gruntownie**, bez przerwy zatrudnienia i pod naściślejszą dyskretyą wszelkie

słabości tajemnicze

i skórne

lekarz pret. Medycyny, Chirurgii i Akuszer, specjalista chorób tajemniczych

Jan Kurpiel

mieszkający

przy ulicy Sobieskiego Nr. 12, I piętro (gdzie administracja „Gazety Narodowej“), ordynuje od 8 — 12 przed-, od 1 — 5 po południu. Zarządza także impotencyi (osłabieniu siły męskiej) pocięci, opławom kobiet, bładaczce i nieplodności.

Na honorowane listy udziela rady bezzwłocznie i służy lekarskimi. (125-4)

L. 30.

(196 2-3)

Obwieszczenie.

Podajemy do wiadomości stron interesowanych, że rachunki kasy Wydziału Rady powiatowej tutejszej na rok 1874., tudzież preliminarz budżetu na rok 1875. ukończone i do przejrzania w godzinach urzędowych w kancelaryi Wydziału powiatowego złożone zostały.

Wydział powiatowy.

Rohatyn, dnia 15. Stycznia 1875.

KANTOR WYMIANY

c. k. uprzyw. galic.

akcyjnego Banku Hipotecznego

kupuje i sprzedaje

wszystkie efekta i monety

pod warunkami najprzystępniejszymi.

Wszystkie polecenia z prowincyi wykonują się bezzwłocznie po kursie dziennym. (3 8-?)

C. k. uprzyw.

Karola

kolej galic.

Ludwika.

OGŁOSZENIE.

L. 9678.

Zamiast dotychczasowej taryfy wyjątkowej, zaprowadzonej z dniem 19. Listopada 1. Grudnia 1873 r. dla transportu zboża etc. etc. ze stacyi kolei odeskiej do stacyi kolei Karola Ludwika i do stacyi kolei północnej Cesarza Ferdynanda, wchodzi z dniem 1. Stycznia 1875 r. nowa taryfa specyalna w użycie, która rozciągać się będzie nie tylko na transporta zboża i inne cerealia, ale także i na transporta nasienia olejnego, węgla mineralnych i koaksu.

Pojedynczych egzemplarzy taryfy tej dostać można na naszych stacyach związkowych, w biurze komercyjalnem we Lwowie, jakoteż w naszym ekonomacie we Wiedniu.

We Lwowie w Grudniu 1874.

(203 1-3)

Dyrekcya ruchu.

W szkole parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach

otwarty zostanie nowy kurs nauk dnia 1. Lutego 1875.

L. 6.

Celem szkoły „parobków i dozorców gospodarskich“ jest praktyczne wykształcenie zdolnych pomocników gospodarskich, jak: włodarzy, dozorców polnych i starszych parobków obznajomionych dokładnie z uprawą roli, użyciem maszyn rolniczych i pielegnowaniem inwentarzy, jako też samodzielnych gospodarzy włościańskich.

Warunki przyjęcia: Każdy chcący wstąpić do szkoły parobków i dozorców gospodarskich w Dublanach winien:

1. Wnieść najdalej do 25. Stycznia b. r. podanie pisemne do Dyrekcyi szkoły w Dublanach (per Lwów pocztą Dublany) i wykazać się:
2. że 17. rok życia ukończył, jest zdrow i fizycznie dosyć wykształcony, by mógł wyznaczanym pracom podołać,
3. że umie czytać i pisać w języku polskim,
4. Świadectwem moralności i dotychczasowego zatrudnienia.
5. W końcu winien kandydat złożyć pisemne zobowiązanie, wystawione przez rodziców lub protektorów, zaręczające regularną wypłatę należności, którą na utrzymanie ucznia w półrocznych ratach z góry do kasy Dyrekcyi opłaconą być powinna.

Koszta utrzymania ucznia wynoszą rocznie 120 złr., która to kwota częściowo także pracą uczniów spłacaną być może.

Stypendya: Na rok szkolny 1875 opróżnione będą 3 stypendya po 100 złr w. a. każde.

Blizszych wyjaśnień dostarczy na żądanie Dyrekcyja szkoły w Dublanach.

(77 3-3)

L. 13

Konkurs. (173 3-3)

Wydział powiatowy w Bóbrce na podstawie uchwały rady powiatowej z dnia 22. grudnia 1874 rozpisuje niniejszem konkurs na posadę dypłomowanego weterynarza z roczną pensją 500 złr. w. a. od dnia objęcia posady liczyć się mającą.

Ubiegający się o tę posadę, mają najdalej we dwa tygodnie od dnia ogłoszenia konkursu wnieść prośbę do Wydziału powiatowego w Bóbrce, i

wykazać się świadectwami tak z ukończonych nauk weterynaryi, jakoteż z dotychczasowej praktyki w tym zawodzie.

Weterynarz któremu ta posada nadana zostanie, obowiązany jest zawrzeć z Wydziałem powiatowym kontrakt, mieszkać w mieście powiatowym w Bóbrce, i ma prawo za swe czynności lekarskie pobierać od stron osobne wynagrodzenie.

Z Wydziału rady powiatowej w Bóbrce dnia 14. Stycznia 1875.